

فصل یازدهم

شرایط عمومی و خصوصی

پیمان

جمهوری اسلامی ایران
سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

**موافقتنامه، پیوست‌ها، شرایط عمومی
و شرایط خصوصی پیمان‌های تأمین
کالا و تجهیزات، ساختمان و نصب
به صورت توأم (PC)، برای
کارهای صنعتی**

معاونت امور فنی
دفتر امور فنی، تدوین معیارها و کاهش خطرپذیری ناشی از زلزله

بسمه تعالی

ریاست جمهوری
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
رئیس سازمان

شماره: ۱۰۱/۱۸۳۴۰۶	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۸۳/۱۰/۵	
موضوع: موافقتنامه، پیوست‌ها، شرایط عمومی و شرایط خصوصی پیمان‌های تأمین کالا و تجهیزات، ساختمان و نصب به صورت توأم (PC)، برای کارهای صنعتی	

به استناد آیین‌نامه استانداردهای اجرایی طرح‌های عمرانی، موضوع ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه و در چهارچوب نظام فنی و اجرایی طرح‌های عمرانی کشور (مصوبه شماره ۲۴۵۲۵/ت/۱۴۸۹۸ هـ، مورخ ۱۳۷۵/۴/۴ هیئت محترم وزیران)، به پیوست «موافقتنامه، پیوست‌ها، شرایط عمومی و شرایط خصوصی پیمان‌های تأمین کالا و تجهیزات، ساختمان و نصب به صورت توأم (PC)، برای کارهای صنعتی» از نوع گروه سوم، ابلاغ می‌شود.

دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور، پیمانکاران و عوامل دیگر می‌توانند از این نشریه به عنوان راهنما استفاده نمایند در صورتی که روش‌ها، دستورالعمل‌ها و راهنماهای بهتری در اختیار داشته باشند، رعایت مفاد این نشریه الزامی نیست.

عوامل یاد شده باید نسخه‌ای از دستورالعمل‌ها، روش‌ها یا راهنماهای جایگزین را برای دفتر امور فنی، تدوین معیارها و کاهش خطرپذیری ناشی از زلزله، ارسال دارند.

حمید شرکاء
معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان

به نام خدا

پیشگفتار

پیرو انتشار قراردادهای همسان مهندسی، تامین کالا و تجهیزات، ساختمان و نصب (EPC) و مهندسی، تامین کالا و تجهیزات (EP) اکنون قرارداد همسان تامین کالا و تجهیزات، ساختمان و نصب، سومین نوع از قراردادهای اجرای پروژههای صنعتی است که منتشر می‌شود. این قرارداد می‌تواند برای واگذاری اجرای پروژههایی به پیمانکاران مورد استفاده قرار گیرد که مهندسی آن، انجام شده باشد.

قرارداد یاد شده به سفارش معاونت امور مهندسی و فناوری وزارت نفت توسط مهندسان مشاور آورند طرح با استفاده از مبانی قرارداد EPC تهیه شده است که به استناد ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه، برای استفاده دستگاههای اجرایی انتشار می‌یابد.

معاون امور فنی

پاییز ۱۳۸۳

شرایط عمومی

به منظور سهولت مراجعه به متون قراردادهای سه گانه EPC ، EP ، PC ، در هر سه قرارداد ، عنوانها و شماره های مواد و بندها در موارد ممکن ، یکسان انتخاب شده است از این رو ، مواردی که در قراردادهای EP و PC ، متون مواد و بندها مصداق نداشته است ، در مقابل مواد یا بندهای مربوط عبارت « حذف می شود » درج شده است .

تعريفها و تفسيرها

ماده ۱ - تعريفها .

ماده ۲ - تفسيرها .

اقدامهای اولیه

ماده ۳ - اقدامهای اولیه پس از عقد پيمان .

اسناد پيمان

ماده ۴ - هدف اسناد پيمان .

ماده ۵ - اولويت اسناد .

ماده ۶ - استانداردها ، کدها و مراجع .

ماده ۷ - اسناد و مدارک فنی .

ماده ۸ - ابلاغیه ها .

ماده ۹ - مالکیت اسناد و استفاده مجدد از آنها ، حقوق ثبت شده .

ماده ۱۰ - زبان حاکم .

ضمانتنامه و بیمه نامه ها .

ماده ۱۱ - ضمانتنامه پیش پرداخت .

ماده ۱۲ - ضمانتنامه استرداد کسور حسن انجام کار .

ماده ۱۳ - ضمانتنامه انجام تعهدات .

ماده ۱۴ - آزاد سازی ضمانتنامه ها .

ماده ۱۵ - انواع بیمه نامه ها ، مسئولیت تهیه آنها .

ماده ۱۶ - محتوای بیمه نامه ها .

ماده ۱۷ - بیمه نامه های در تعهد کارفرما .

ماده ۱۸ - دریافت خسارت از بیمه .

ماده ۱۹ - چشم پوشی از ادعای خسارت اضافی ، مرتبط با موارد بیمه .

ماده ۲۰ - بیمه نامه ها ، در شرایط تحویل قسمتی از کار به کارفرما .

ماده ۲۱ - انطباق متن ضمانتنامه ها و بیمه نامه ها ، با شرایط پيمان .

ماده ۲۲ - مراجع صادرکننده ضمانتنامه ها و بیمه نامه ها .

ماده ۲۳ - تغییر در بیمه نامه ها ، ناشی از تغییر کارها .

تعهدات و مسئولیتهای پیمانکار

ماده ۲۴ - کلیات .

ماده ۲۵ - تحویل نقشه های چون ساخت .

ماده ۲۶ - مدیریت و نظارت بر کار .

ماده ۲۷ - تأمین نیروی کار

- ماده ۲۸ - مقررات کارگاهی .
- ماده ۲۹ - تأمین مصالح و تجهیزات ، و حمل و انبارداری آنها .
- ماده ۳۰ - ماشین آلات ساختمانی ، ابزار ، مواد مصرفی و تسهیلات مورد نیاز کار .
- ماده ۳۱ - تهیه روشهای اجرایی و نقشه های کارگاهی .
- ماده ۳۲ - برنامه پیشرفت کار .
- ماده ۳۳ - فروشندگان ، پیمانکاران دست دوم و سایر طرفهای پیمان با پیمانکار .
- ماده ۳۴ - مالیات ، عوارض و سایر حقوق دولتی .
- ماده ۳۵ - دریافت بیمه نامه ها .
- ماده ۳۶ - محرمانه نگهداشتن اسناد و مدارک پیمان .
- ماده ۳۷ - تأییدات پیمانکار .

هماهنگی با سایر پیمانکاران

- ماده ۳۸ - هماهنگی با سایر پیمانکاران مرتبط با موضوع پیمان .

تعهدات و مسئولیتهای کارفرما

- ماده ۳۹ - تعیین نماینده .
- ماده ۴۰ - تحویل زمین و اطلاعات مرتبط با آن .
- ماده ۴۱ - تحویل باقیمانده اسناد و مدارک فنی و مسئولیت صحت آنها .
- ماده ۴۲ - پرداخت صورت وضعیت ها .
- ماده ۴۳ - بررسی به موقع مدارک تسلیمی پیمانکار .
- ماده ۴۴ - دریافت بیمه نامه ها .
- ماده ۴۵ - صدور مجوزها .
- ماده ۴۶ - تسهیلات دوران ساختمان و نصب .
- ماده ۴۷ - انجام به موقع کار ، و تأمین مصالح و تجهیزات و عوارض گمرکی .
- ماده ۴۸ - پرداخت حقوق و عوارض گمرکی .

تغییر در کارها

- ماده ۴۹ - تغییر در کارها .

مهندس مشاور ، بازرسی و کنترل کیفی کار

- ماده ۵۰ - مهندس مشاور .
- ماده ۵۱ - بازرسی و کنترل کیفی کار .
- پرداختهای به پیمانکار ، تغییرات مبلغ پیمان

- ماده ۵۲ - شمول مبلغ پیمان .

- ماده ۵۳ - پرداختهای موقت

- ماده ۵۴ - مبالغ مشروط .
- ماده ۵۵ - پرداختهای ارزی .
- ماده ۵۶ - تغییرات در مبلغ پیمان .
- ماده ۵۷ - صورت وضعیت قطعی .
- مراحل تکمیل و تحویل کار**
- ماده ۵۸ - تکمیل مکانیکی .
- ماده ۵۹ - راه اندازی و آزمایش عملکردی .
- ماده ۶۰ - تحویل موقت .
- ماده ۶۱ - دوره مسئولیت رفع نقص .
- ماده ۶۲ - تحویل قطعی .
- تغییرات مدت پیمان ، تأخیر ، تعلیق ، خاتمه پیمان**
- ماده ۶۳ - زمانهای پیمان .
- ماده ۶۴ - تغییرات مدت پیمان .
- ماده ۶۵ - تعلیق .
- ماده ۶۶ - تأخیر در اتمام به موقع کار .
- ماده ۶۷ - خاتمه پیمان به درخواست کارفرما .
- ماده ۶۸ - برکناری پیمانکار .
- ماده ۶۹ - خاتمه پیمان به درخواست پیمانکار .
- ماده ۷۰ - خاتمه پیمان به علت وقوع حوادث قهری .
- خطرات و زیانهای احتمالی و مسئولیت دو طرف پیمان**
- ماده ۷۱ - مسئولیتهای کارفرما ، در پذیرش ضرر و زیان .
- ماده ۷۲ - مسئولیتهای پیمانکار ، در پذیرش ضرر و زیان .
- ماده ۷۳ - وقوع حوادث قهری .
- ماده ۷۴ - حد مسئولیت پیمانکار .
- حل اختلاف ، اقامتگاه قانونی ، قانون حاکم**
- ماده ۷۵ - حل اختلاف .
- ماده ۷۶ - اقامتگاه قانونی .
- ماده ۷۷ - قوانین و مقررات حاکم بر پیمان .

تعریفها و تفسیرها

ماده ۱ - تعریفها

کلمات یا عبارتهای زیر ، در هر جای این شرایط عمومی یا سایر اسناد پیمان ، دارای معانی تشریح شده در زیراند . این معانی ، برحسب مورد می توانند به مفهوم مفرد و یا جمع ، به کار روند :

« پیمان » ، شامل موافقتنامه بین کارفرما و پیمانکار ، برای اجرای موضوع پیمان و مشتمل بر « اسناد پیمان » به شرح ماده ۲ موافقتنامه است .

« موافقتنامه » ، سندی است که بین کارفرما و پیمانکار مبادله می شود و مشخصات اصلی پیمان ، مانند مشخصات دو طرف ، موضوع ، مبلغ و مدت پیمان ، در آن بیان شده است .

« شرایط عمومی » ، مفاد همین متن است که شرایط عمومی حاکم بر پیمان را تعیین می کند .

« شرایط خصوصی » ، عبارت از شرایط خاصی است که به منظور تکمیل شرایط عمومی ، برای این پیمان خاص تنظیم شده است . مواد درج شده در شرایط خصوصی ، هیچگاه نمی تواند مواد شرایط عمومی را نقض کند .

« پیوست » ، مشخصات و مدارک تکمیلی است که اختصاصاً در این پیمان ، به منظور تکمیل مفاد موافقتنامه پیمان تنظیم شده است .

« کارفرما » ، شخص حقوقی است که طرف پیمان با « پیمانکار » است و کارهای موضوع پیمان برای وی انجام می شود . نمایندگان و جانشینهای قانونی کارفرما ، در حکم کارفرما هستند .

« پیمانکار » ، شخص حقوقی است که طرف پیمان با « کارفرما » است و اجرای کارهای موضوع پیمان را به عهده گرفته است ، نمایندگان و جانشینهای قانونی « پیمانکار » ، در حکم « پیمانکار » هستند .

« مشاور کارفرما » ، شخصی حقوقی است که به عنوان عامل فنی کارفرما ، برای انجام خدمات فنی در زمینه کارهای موضوع پیمان و به شرح ماده ۵۰ ، تعیین شده و در ماده ۷ موافقتنامه ، معرفی گردیده است .

۹-۱ « بازرس فنی » ، شخصی است حقیقی یا حقوقی ، که از سوی کارفرما به منظور نظارت بر فعالیتهای کنترل کیفی کارهای انجام شده از سوی پیمانکار ، به کار گمارده می شود تا زیر نظر مهندس مشاور انجام وظیفه کند .

۱۰-۱ حذف می شود .

۱۱-۱ « فروشنده » ، تولید کننده ، سازنده ، تأمین کننده ، توزیع کننده یا عامل فروش است که از طریق انعقاد پیمان با پیمانکار ، متعهد به تأمین اقلامی از مصالح و تجهیزات مورد نیاز اجرای کار است . تولید کنندگان ، سازندگان ، تأمین کنندگان یا توزیع کنندگان اقلامی از مصالح و تجهیزات مورد نیاز کار فروشندگان نیز ، « فروشنده » نامیده می شوند .

۱۲-۱ « پیمانکار دست دوم » ، شخص حقیقی یا حقوقی است که به منظور انجام بخش و یا بخشهایی از عملیات ساختمان و نصب و خدمات فنی مرتبط با آن در « کارگاه » ، به وسیله پیمانکار و از طریق عقد قرارداد ، به کار گمارده شده است .

۱۳-۱ « لیسانس » ، دانش فنی بخشهایی از کار است که منحصرأً به نام « صاحب لیسانس » ثبت شده است .

۱۴-۱ « صاحب لیسانس » ، شخصی است حقیقی یا حقوقی که صاحب فنی انحصاری تمام یا بخشی از کار موضوع پیمان است و طبق بند ۱-۲۵ و پیوست ۱۶ ، فناوری و دانش فنی تمام یا بخشی از کار را تامین می کند .

۱۵-۱ « کار » ، مجموعه خدمات تامین ، مصرف و به کارگیری مصالح و تجهیزات و عملیات ساختمانی و نصب و راه اندازی است ، که طبق اسناد و مدارک پیمان باید تکمیل و تحویل شود.

۱۶-۱ « کارگاه » ، اراضی یا سایر محوطه هایی است که طبق اسناد و مدارک پیمان ، به منظور احداث کار موضوع پیمان و یا انبار و راههای دسترسی مرتبط با آنها ، از سوی کارفرما به پیمانکار تحویل داده می شود.

۱۷-۱ « پروژه » ، عبارت از مجموعه کامل قابل بهره برداری است که کار موضوع پیمان ، تمام یا قسمتی از آن است .

۱۸-۱ « مبلغ پیمان » ، عبارت از مبلغ درج شده در ماده ۳ موافقتنامه است ، که می تواند براساس ماده ۵۶ تغییر یابد .

۱۹-۱ « مبلغ مشروط » مبلغی است که در بند ۳-۲-۴ موافقتنامه درج شده است و پرداخت آن ، مشروط به دستور کارفرما برای انجام کارها و خدمات یا خرید مصالح و تجهیزات به وسیله پیمانکار ، براساس ماده ۵۴ است .

۲۰-۱ « مدت پیمان » ، عبارت است از مدت درج شده در ماده ۵-۳ موافقتنامه و تغییرات بعدی آن طبق ماده ۶۴ ، به منظور تکمیل کار و تحویل موقت براساس ماده ۶۰ .

۲۱-۱ « نافذ شدن پیمان » به معنای شروع تعهدات دو طرف است .

۲۲-۱ « ابلاغ شروع کار » ، دستور کارفرما به پیمانکار مبنی بر شروع کار ، طبق بند ۵-۲ موافقتنامه است.

۲۳-۱ « دوره مسئولیت رفع نقص » ، دوره زمانی تعیین شده در ماده ۶۱ است ، که طی آن پیمانکار مسئول رفع هر نوع عیب و نقص در کارهایی است که در تعهد اوست .

۲۴-۱ « گواهی رفع نقص » ، عبارت از گواهی تایید رفع نواقص احتمالی موجود در کارها به هنگام تحویل موقت است ، که با توجه به بند ۶۰-۲ صادر میشود .

۲۵-۱ « اسناد و مدارک فنی » ، عبارت از مجموعه اسناد فنی ، استانداردها ، کدها ، آیین نامه ها ، مشخصات فنی ، نقشه ها و سایر مدارک به شرح پیوست ۱۸ ، است که کار موضوع پیمان باید طبق آنها ، به وسیله پیمانکار انجام شود .

۲۶-۱ « مدارک تسلیمی پیمانکار (Submittals) » ، عبارت از هرگونه نقشه ، مشخصات و مدارک تهیه شده به وسیله پیمانکار از قبیل گزارشهای پیشرفت ، نقشه های کارگاهی ، برنامه ریزیهای دوره ای و ... است که در طول مدت پیمان تسلیم کارفرما می شود .

۲۷-۱ « دستور تغییر کار » ، سندی است که افزایش ، کاهش و یا تغییر کار و تغییرات در مدت و مبلغ پیمان ناشی از آنها ، در آن درج شده است و به امضای کارفرما و پیمانکار می رسد .

۲۸-۱ « مصالح و تجهیزات » ، عبارت است از مواد ، اجناس ، کالا ، دستگاهها ، ادوات ، اقلام و به طور کلی ، هر آن چیزی که در کار مصرف شده و باقی می ماند .

۲۹-۱ « ماشین آلات ساختمانی » ، عبارت از تمام دستگاهها و ماشین آلات است که برای اجرا و تکمیل عملیات ساختمان و نصب لازم است ، اما شامل دستگاههایی که در کار باقی می ماند نمی شود .

۳۰-۱ « عملیات ساختمان و نصب » ، عبارت از عملیات اجرایی اعم از سیویل و سازه ، مکانیک ، لوله کشی ، برق ، ابزار دقیق ، رنگ ، عایق و سایر کارهای تکمیلی مرتبط با آنها است ، که در محل « کارگاه » به منظور احداث کار موضوع پیمان ، تا مرحله پیش راه اندازی ، با استفاده از « مصالح و تجهیزات » . به اجرا در می آید .

۳۱-۱ « پیش راه اندازی (Precommissioning) » ، به تمام عملیات پس از تکمیل ساختمان و نصب ، از قبیل انجام آزمایشها ، بازرسیها و هر نوع کارهای تکمیلی دیگر گفته می شود ، به نحوی که کار موضوع پیمان را آماده راه اندازی سازد .

۳۲-۱ « تکمیل مکانیکی » ، به معنای اتمام عملیات ساختمان و نصب و پیش راه اندازی است ، به نحوی که کار مورد نظر آماده راه اندازی باشد .

۳۳-۱ « راه اندازی (Commissioning) » ، به معنای انجام کارهای لازم برای قراردادن موضوع پیمان در شرایط عملیاتی پس از تکمیل مکانیکی ، طبق ماده ۵۹ است .

۳۴-۱ « آزمایش عملکردی (Performance test) » ، مجموعه آزمایشها و رسیدگیهایی است که براساس ماده ۵۹ ، به منظور حصول اطمینان از دستیابی به شرایط تضمین شده عملکردی و میزان مصارف ، طبق پیوست ۹ ، پس از مرحله راه اندازی صورت میگیرد.

۳۵-۱ « مرجع فنی » ، شخص حقیقی یا حقوقی شناخته شده و معتبر در زمینه تخصصی ویژه است که کارفرما یا مهندس مشاور و پیمانکار ، در موارد اختلاف نظر فنی و یا تعبیرهای متفاوت از اسناد و مدارک فنی ، از وی استفسار می کنند و نظر وی برای دو طرف قطعی است .

ماده ۲ - تفسیرها

۱-۲ روز ، ماه ، سال : منظور از روز ، روز تقویمی و منظور از ماه و سال ، ماه و سال شمسی ، طبق تقویم رسمی کشور است .

۲-۲ مفرد و جمع : هر جا معنی عبارت ایجاب کند ، کلمات مفرد ، معنی جمع و کلمات جمع ، معنی مفرد دارد .

۳-۲ عنوانها : عنوانهای درج شده در شرایط عمومی ، تنها به منظور راهنمایی و اطلاع از مفاد موادی است که مشترکاً زیر آن عنوان قرار گرفته‌اند و نمی‌توان از آنها در تفسیر مواد استفاده کرد .

اقدامهای اولیه

ماده ۳ - اقدامهای اولیه پس از عقد پیمان

۱-۳ تسلیم ضمانتنامه

پس از امضا و مبادله پیمان، پیمانکار ضمانتنامه موضوع مواد ۱۱ و ۱۳ را تهیه و تسلیم کارفرما می کند.

۲-۳ شروع کار

پیمانکار موظف است پس از دریافت ابلاغ شروع کار از سوی کارفرما در زمان تعیین شده در ابلاغیه، و در صورت عدم دریافت ابلاغیه شروع کار از سوی کارفرما، پس از گذشت سی روز از تاریخ تنفیذ پیمان، نسبت به شروع کار اقدام کند.

پیمانکار، اسناد زیر را ظرف حداکثر پانزده روز پس از تاریخ شروع کار، برای بررسی کارفرما تسلیم می کند. کارفرما پس از دریافت مدارک، حداکثر ظرف هفت روز، موارد اصلاحات مورد نظر خود را طی جلسه ای با حضور پیمانکار و مهندس مشاور، مطرح می کند و پس از جمع بندی نهایی موارد و تهیه صورت جلسه آنها، پیمانکار، اصلاحات و تغییرات مصوب را تا قبل از درخواست اولین صورت وضعیت، اعمال نموده و برای تایید نهایی به کارفرما تسلیم می کند.

۱-۲-۳ برنامه زمانی اجرای فعالیتهای اصلی هر یک از بخشهای کار (تامین مصالح و تجهیزات، عملیات ساختمان و نصب)، براساس برنامه زمانی تحویل نقشه ها، اسناد و مدارک مورد نیاز از سوی کارفرما و برنامه زمانی کلی اجرای کار درج شده در پیوست ۱۴.

۲-۲-۳ برنامه زمانی تحویل مدارک تسلیمی پیمانکار.

۳-۲-۳ جدول درصد وزنی کارها، به عنوان مبنای پرداخت صورت وضعیتهای موقت منطبق با ضمایم پیمان.

۴-۲-۳ برنامه زمانی تفصیلی پرداختها و گردش نقدینگی، منطبق با ضمایم پیمان.

۵-۲-۳ نمودار سازمانی پیمانکار، که در آن عوامل کلیدی بخشهای مختلف کار و ارتباط آنان با هم، مشخص شده باشد.

۳-۳ تهیه و تسلیم بیمه نامه ها

پیش از شروع عملی کارها، دو طرف با توجه به مواد ۱۵ و ۱۶ و ۱۷ و ضمایم پیمان، بیمه نامه هایی را که هر یک ملزم به تهیه آن هستند، از مراجع بیمه تهیه و به طرف دیگر تسلیم می کنند.

۴-۳ هماهنگیهای اولیه

به منظور رفع ابهامات فنی باقیمانده و حصول تفاهم در مورد اجرای مفاد پیمان از سوی دو طرف، ظرف بیست روز پس از شروع کار، طی جلسه (جلساتی) با حضور کارفرما، پیمانکار و مهندس مشاور، در موارد زیر، تصمیم گیری می شود تا در طول اجرای پیمان ملاک عمل قرار گیرد:

۳-۴-۱ رفع ابهامات احتمالی و ارائه اطلاعات تکمیلی ، درج شده در اسناد و مدارک فنی به تناسب برنامه زمانی بند ۱۴-۱ پیوست ۱۴ .

۳-۴-۲ نحوه گردش کارها .

هرگاه گردش کارها و روابط متقابل (پیوست ۲۰) در هنگام عقد پیمان ، ضمیمه نشده باشد ، در جلسه هماهنگیهای اولیه ، نحوه گردش کارها از جمله موارد مشخص شده در زیر ، به عنوان پیوست ۲۰ ، به پیمان منضم می گردد .

— گردش کار مکاتبات بین کارفرما – پیمانکار – مهندس مشاور و سایر مراجع مرتبط با اجرای پیمان ، در صورت لزوم .

— گردش کار ابلاغ دستور تغییر کار از سوی کارفرما و اقدامهای پس از آن .

— گردش کار تهیه ، تحویل ، تایید و پرداخت صورت وضعیتهای پیمانکار .

— گردش کار تحویل نقشهها و مدارک فنی پیمان .

اسناد پیمان

ماده ۴ - هدف اسناد پیمان

هدف اسناد پیمان . توصیف کار تکمیل شده موضوع پیمان است که باید طبق اسناد پیمان اجرا شود .

انجام هر کار و تامین هر نوع مصالح و تجهیزات ، که با استنباط از اسناد پیمان و یا طبق عرف فنی و تجاری برای انجام موضوع پیمان لازم باشد ، به عهده پیمانکار است .

ماده ۵ - اولویت اسناد

هرگاه بین مفاد و مضمون اسناد پیمان ، تناقض ، اختلاف و یا اشتباهی بروز کند ، با استنتاج منطقی از مفاد اسناد مرتبط با موضوع ، تناقض ، اختلاف و اشتباه برطرف خواهد شد . اما در هر صورت ، موافقتنامه و شرایط عمومی نسبت به سایر اسناد پیمان اولویت دارند .

ماده ۶ - استانداردها ، کدها و مراجع

نگارش استانداردها ، شناسه ها (کدها) و مراجع مورد نیاز اجرای کار که در پیمان پیش‌بینی شده است ، آخرین تجدید نظر آنها در زمان عقد پیمان است ، مگر آنکه به نحو دیگری در پیمان تصریح شده باشد .

در موارد مسکوت در پیمان ، از آخرین نگارش استانداردها و کدهای معتبر بین المللی هماهنگ با دیگر استانداردهای پیش‌بینی شده در پیمان ، با تایید مهندس مشاور ، استفاده می شود .

ماده ۷ - اسناد و مدارک فنی

۱-۷ هرگونه نقص یا تناقض در اسناد و مدارک فنی باید ظرف مدت معقولی در چارچوب برنامه زمانی از سوی پیمانکار بررسی و به مهندس مشاور منعکس شود . تا پس از بررسی و رفع نقص ، تحت نگارش جدیدی جایگزین مدارک قبیل شده ، به پیمانکار ابلاغ شود .

۲-۷ اسناد و مدارک فنی باقیمانده مورد نیاز اجرای کار طبق برنامه زمانی بند ۱۴-۱ پیوست ۱۴ به پیمانکار تحویل می شود . در چارچوب این برنامه ، هرگونه کمبود و یا بخشهای تکمیل نشده طراحیها که موکول به دریافت اطلاعات پیمانکار و یا فروشندگان است ، پس از ارائه اطلاعات مورد نظر از سوی پیمانکار به مهندس مشاور ، و بر مبنای آنها ، بوسیله مهندس مشاور تکمیل و به پیمانکار ابلاغ می شود . مسئولیت عدم صحت اسناد و مدارک فنی تهیه شده ناشی از اطلاعات دریافتی از پیمانکار ، بعهدہ وی می باشد .

۳-۷ در صورت تصمیم مهندس مشاور به تجدید نظر در اسناد و مدارک فنی ، مراتب در زمانی مناسبی به پیمانکار برای پیش‌بینی‌های لازم اعلام می شود و پس از انجام تغییرات ، اسناد و مدارک با شماره نگارش جدید به پیمانکار ابلاغ می‌گردد .

۴-۷ دستورالعملهای نصب و نقشه‌های کارگاهی از قبیل نقشه‌های ساخت اسکلت فلزی و لوله‌کشی و غیره براساس اسناد و مدارک فنی توسط پیمانکار و با مسئولیت او تهیه می‌شود و نسخه‌ای از آن برای اطلاع مهندس مشاور ارسال می‌گردد .

۵-۷ دستورالعملهای راه‌اندازی براساس اسناد و مدارک فنی و اطلاعات دریافتی از پیمانکار و فروشندگان به وسیله مهندس مشاور تهیه می‌شود و حداقل ۹۰ روز قبل از شروع راه‌اندازی ، به پیمانکار ابلاغ می‌گردد .

ماده ۸ - ابلاغیه ها

هرگونه اطلاعیه ، اعلام نظر ، موافقت و اقدامهای مشابه ، تنها به صورت کتبی معتبر است . رسید دبیرخانه هر دو طرف و یا رسید تحویل پستی ، ملاک تسلیم مکاتبه هاست .

ماده ۹ - مالکیت اسناد واستفاده مجدد از آنها ، حقوق ثبت شده

۱-۹ مالکیت نقشه ها و مدارکی که به وسیله کارفرما تهیه شده است ، از آن کارفرماست و پیمانکار نمی تواند بدون اجازه کارفرما ، از آنها به منظور کارهای خارج از موضوع این پیمان استفاده کند . مگر اینکه موافقت کارفرما را در این مورد کسب کرده باشد .

در مورد حق مالکیت و استفاده مجدد از اسناد و مدارک مرتبط با خرید لیسانس ، اعم از اینکه خرید لیسانس در تعهد کارفرما و یا پیمانکار باشد ، طبق موافقتنامه واگذاری لیسانس عمل می شود .

۲-۹ در مواردی که استفاده از اختراع ، ابداع ، نوآوری ، تألیف و سایر حقوق ثبت شده در زمینه انتخاب دستگاهها و تجهیزات ، برای انجام کارهای موضوع پیمان مورد نیاز است ، که براساس اطلاع کارفرما استفاده از آنها مشروط به پرداخت حقوق ثبت شده تحت عنوانهای حق لیسانس ، حق ثبت اختراع ، حق ثبت علامت ، حق نشر و مانند آنها باشد ، این موارد در اسناد و مدارک فنی و پیوست ۱۶ ، تعیین شده است و پیمانکار موظف به تأمین مجوز استفاده از اینگونه حقوق و پرداخت هزینه‌های مربوط به آنهاست ، مگر آنکه هزینه برخی از این موارد ، طبق پیوست ۱۶ ، به عهده کارفرما باشد .

در مواردی از استفاده از حقوق ثبت شده مورد نیاز اجرای کار ، که در اسناد و مدارک فنی و پیوست ۱۶ ، تعیین نشده است و در قیمتهای پیشنهادی پیمانکار نیز به طور جداگانه منظور نگردیده است ، هزینه‌های مربوط ، از سوی کارفرما به پیمانکار پرداخت می شود .

۳-۹ پیمانکار ، موظف است کارفرما را در برابر هرگونه ادعا ، اعتراض ، مطالبه زیان و خسارت از سوی صاحبان حقوق ثبت شده مورد استفاده در کارهای موضوع پیمان (حتی اگر این گونه حقوق ثبت شده در اسناد پیمان تعیین نشده باشد) ، مصون نگهدارد و مسئولیت پاسخگویی و جبران هر نوع زیان و خسارت صاحبان حقوق ثبت شده در ارتباط با کارهای موضوع پیمان ، بعهده وی است .

ماده ۱۰- زبان حاکم

زبان حاکم در بخشهای مختلف اسناد پیمان ، که در زمان عقد پیمان به امضای دو طرف رسیده است ، زبان یا زبانهایی است که اسناد پیش گفته به آن زبان تهیه شده اند . زبان مورد استفاده در اسناد و مدارکی که در طول اجرای کار به وسیله کارفرما و پیمانکار تهیه و مبادله می شوند ، در شرایط خصوصی مشخص می شود . در مواردی که متون قراردادی به دو زبان تنظیم شده است ، زبان فارسی ملاک عمل است .

ضمانتنامه‌ها و بیمه‌نامه‌ها

ماده ۱۱ - ضمانتنامه پیش‌پرداخت

همزمان با درخواست پیش‌پرداخت موضوع بند ۵۳-۲، پیمانکار ضمانتنامه‌ای به همان مبلغ طبق کاربرگ درج شده در پیوست ۷، از بانکها یا مؤسسات بیمه مورد تایید کارفرما، تهیه و تسلیم کارفرما می‌کند. مبلغ ضمانتنامه، به تناسب کسر مبلغ پیش‌پرداخت از محل صورت وضعیتهای پیمانکار، کاهش داده می‌شود.

ماده ۱۲ - ضمانتنامه استرداد کسور حسن انجام کار

پیمانکار می‌تواند در طول مدت اجرای پیمان، تمام یا بخشی از مبالغ نگهداری شده به عنوان «کسور حسن انجام کار موضوع بند ۵۳-۷-۱» را، در مقابل تسلیم ضمانتنامه بانکی یا بیمه‌ای مورد تایید کارفرما معادل همان مبلغ و طبق فرم درج شده در پیوست ۷، از کارفرما دریافت کند.

ماده ۱۳ - ضمانتنامه انجام تعهدات

۱-۱۳ پس از امضای پیمان، به منظور تضمین انجام تعهدات پیمانکار، درج شده در اسناد پیمان، پیمانکار ضمانتنامه‌ای به مبلغ تعیین شده در شرایط خصوصی، که در هر حال نباید کمتر از پنج درصد مبلغ پیمان باشد، طبق کاربرگ درج شده در پیوست ۷، از بانکها یا مؤسسات بیمه مورد تایید کارفرما تهیه و تسلیم کارفرما می‌کند. این ضمانتنامه، باید تا یکسال پس از تحویل موقت یا زمان پیش‌بینی شده در شرایط خصوصی، معتبر باشد.

ماده ۱۴ - آزادسازی ضمانتنامه‌ها

۱-۱۴ ضمانتنامه پیش‌پرداخت، پس از استهلاك مبلغ آن به ترتیب درج شده در ماده ۱۱، آزاد می‌شود و به پیمانکار مسترد می‌گردد.

۲-۱۴ ضمانتنامه‌های تسلیم شده برای استرداد کسور حسن انجام کار موضوع ماده ۱۲، پس از تحویل موقت و رسیدگی به صورت وضعیت قطعی، ۵۰ درصد مبلغ کسور حسن انجام کار و یا ضمانتنامه‌های آن، با رعایت بند ۵۷-۲، مسترد خواهد شد و ۵۰ درصد دیگر، بعد از تحویل قطعی بازگردانده می‌شود.

۳-۱۴ ضمانتنامه انجام تعهدات، هرگاه در شرایط خصوصی، روش دیگری برای آزادسازی ضمانتنامه انجام تعهدات پیش‌بینی نشده باشد، پس از تحویل موقت، موضوع ماده ۶۰ و رسیدگی صورت وضعیت قطعی با رعایت بند ۵۷-۲، آزاد می‌شود.

۴-۱۴ هرگاه طبق ماده ۶۸، پیمانکار از کار برکنار شود، در مورد ضمانتنامه انجام تعهدات و مبالغ تضمین حسن انجام کار، طبق بند ۶۸-۲-۷، عمل می‌شود.

۵-۱۴ هرگاه پیمان، طبق مواد ۶۷، ۶۹ و ۷۰ خاتمه داده شود، به ترتیب زیر عمل می‌شود:

۱-۵-۱۴ مبلغ ضمانتنامه انجام تعهدات، با رعایت بند ۱۴-۳ آزاد می‌شود.

۲-۵-۱۴ مبالغ تضمین حسن انجام کار و یا ضمانتنامه معادل آن، به تناسب قسمتهای تحویل موقت و قطعی شده، براساس بند ۱۴-۲ آزاد می‌شود.

ماده ۱۵ - انواع بیمه نامه ها ، مسئولیت تهیه آنها

۱-۱۵ پیمانکار ، موظف به تهیه بیمه نامه های لازم برای پوشش موارد تعهدات عمومی خود در رابطه با پیمان با کارفرما ، و براساس پیوست ۶ است . همچنین ، وی موظف به حفظ بیمه نامه ها در مدت اعتبار آنها و نیز ، تمدید های پس از آن است . پیمانکار بدون ایجاد محدودیت در تعهدات و مسئولیتهای خود و کارفرما ، نسبت به تامین پوششهای بیمه ای اقدام می کند . پوشش این بیمه نامه ها، از جمله مواردی به شرح زیر است :

۱-۱۵ بیمه حمل مصالح و تجهیزات پروژه ، از محلهای تولید یا فروش ، تا انبارهای کارگاه.

۱-۱۵-۲ بیمه تمام خطر نصب برای پوشش هر نوع خسارت به مصالح و تجهیزات مستقر در انبارهای کارگاه و یا محلهای ساختمان و نصب برای دوران عملیات ساختمان و نصب تا تاریخ تحویل موقت .

۱-۱۵-۳ بیمه مسئولیت ، برای پوشش هر نوع خسارت منجر به آسیب دیدگی و یا مرگ کارکنان پیمانکار ، کارفرما و کارکنان پیمانکاران دست دوم پیمانکار ، و سایر کارکنانی که به نحوی در ارتباط با کارهای موضوع پیمان ، دچار حادثه و یا سانحه شوند و همچنین بیمه اشخاص ثالث برای پوشش مسئولیت ناشی از صدمات جانی یا فوت یا زیان و خسارت وارده به اموال در اثر اجرای پیمان .

۱-۱۵-۴ بیمه ماشین آلات ساختمانی و سایر تسهیلات و تاسیسات مورد نیاز ، برای اجرای کارهای ساختمان و نصب و همچنین ، بیمه وسایل نقلیه متعلق به پیمانکار و پیمانکاران دست دوم وی ، مربوط به کارهای موضوع پیمان .

۱۵-۲ بیمه کردن مصالح و تجهیزات و کارها ، تنها به منظور تامین خسارتهای وارده است و پیمانکار را به هیچ وجه از تعهدات خود مبری نمی کند .

۱۵-۳ هزینه تهیه و حفظ بیمه نامه ها از جمله پرداخت حق بیمه و فرانشیز به عهده پیمانکار است مگر این که در شرایط خصوصی نحوه دیگری پیش بینی شده باشد .

۱۵-۴ در صورتی که پیمانکار تمام یا بخشی از بیمه نامه های یاد شده را در موعد مقرر تهیه ننماید و یا بیمه نامه های موجود را به موقع تمدید نکند ، کارفرما می تواند رأساً اقدام به تهیه و یا تمدید بیمه نامه ها کرده ، و هزینه های مربوط را ، از جمله هر گونه هزینه بالاسری ، به حساب بدهکار پیمانکار منظور دارد . هرگاه ، هزینه تهیه بیمه نامه ها در شرایط خصوصی پیمان ، به عهده کارفرما گذاشته شده باشد ، تنها هزینه های بالاسری کارفرما برای اخذ بیمه نامه ها ، به حساب بدهی پیمانکار گذاشته می شود . هرگاه به علت قصور پیمانکار ، کار خسارت دیده تحت پوشش بیمه های یاد شده قرار نگرفته باشد ، پیمانکار موظف به جبران خسارت وارده تا میزان تعیین شده در ماده ۷۴ است .

ماده ۱۶ - محتوای بیمه نامه ها

۱-۱۶ در بیمه نامه ها ، جز در مورد کارکنان و ماشین آلات ساختمانی و تاسیسات متعلق به پیمانکار ، باید نام کارفرما به عنوان ذینفع (Co - insured) درج شود و قبل از شروع هر کار ، به

کارفرما تسلیم گردد. هر نوع تغییر در محتوی و یا زمان پایان اعتبار بیمه نامه ها، باید با اطلاع قبلی کارفرما باشد. در تمام بیمه نامه ها، بیمه گذار، موضوع بیمه و طرف ذینفع از آن، باید به وضوح بیان شده باشند.

۲-۱۶ مفاد بیمه نامه ها، باید با نیازمندیهای درج شده در پیوست ۶ پیمان، منطبق باشند.

۳-۱۶ بیمه نامه حمل، تا زمان ورود کالا به انبارهای کارگاه، و سایر بیمه نامه ها تا زمان تحویل موقت باید اعتبار داشته باشد، مگر آنکه در شرایط خصوصی به نحو دیگری بیان شده باشد.

۴-۱۶ در متن بیمه نامه ها، احتمال تحویل بخشهایی از کار، قبل از تحویل موقت کل کار براساس ماده ۲۰، باید تصریح شود.

ماده ۱۷ - بیمه نامه های در تعهد کارفرما

هرگاه اخذ برخی از بیمه نامه ها طبق بند ۶-۲ پیوست ۶، در تعهد کارفرما باشد، کارفرما نسبت به دریافت آنها طبق ضوابط پیش بینی شده در این پیوست، اقدام می کند.

ماده ۱۸ - دریافت خسارت از بیمه

۱-۱۸ هرگاه در شرایط خصوصی به نحو دیگری بیان نشده باشد، ترتیب دریافت خسارتهای بیمه، به این نحو است:

۱-۱-۱۸ پیمانکار موظف است اسناد و مدارک لازم را برای دریافت خسارت، با همکاری کارفرما تنظیم و آماده کرده، در موعد مقرر به بیمه گر تحویل دهد.

۲-۱-۱۸ مبالغ پرداختی شرکت بیمه در مورد بیمه هایی که ذینفع آن کارفرماست، به حسابی که کارفرما به این منظور افتتاح کرده، واریز می شود، تا وی به عنوان معتمد، مبالغ مربوط را در کارهای خسارت دیده، صرف نماید.

۳-۱-۱۸ بخشهای خسارت دیده کار، به دستور کارفرما و به وسیله پیمانکار، اصلاح یا تعویض می شود و هزینه آن از محل مبالغ دریافتی بیمه، به پیمانکار پرداخت می گردد.

۲-۱۸ هرگاه مبالغ دریافت شده از بیمه گر، برای جبران خسارتهای وارده کافی نباشد و یا برخی از قسمتهای خسارت دیده به هر دلیل تحت پوشش بیمه قرار نگرفته باشد. مسئولیت تامین هزینه اضافی مورد نیاز، با توجه به مواد ۷۱ و ۷۲، برحسب مورد به عهده کارفرما یا پیمانکار است.

ماده ۱۹ - چشم پوشی از ادعای خسارت اضافی، مرتبط با موارد بیمه

کارفرما، پیمانکار و پیمانکاران دست دوم و ... که اموال و دارایی آنان تحت پوشش بیمه های یاد شده قرار می گیرد، حق هر نوع ادعا را بیش از آنچه که از سوی بیمه پرداخت شده است، از خود سلب می کنند.

ماده ۲۰ - بیمه‌نامه‌ها ، در شرایط تحویل قسمتی از کار به کارفرما

هرگاه تحویل قسمتی از کار طبق بند ۶۰-۴ از سوی کارفرما مورد نظر باشد ، پیمانکار موظف است که مراتب را قبل از تحویل آن قسمت از کار ، به بیمه‌گر ، اطلاع داده ، تایید اعتبار بیمه‌نامه صادره را در شرایط جدید ، از بیمه‌گر اخذ نماید.

ماده ۲۱- انطباق متن ضمانتنامه‌ها و بیمه‌نامه‌ها ، با شرایط پیمان

مضمون تمام ضمانتنامه‌ها و بیمه‌نامه‌ها و محدوده پوشش آنها ، باید منطبق با اسناد پیمان و پیوستهای شماره ۶ و ۷ آن باشد . هرگاه ضمانتنامه‌ها و بیمه‌نامه‌های تسلیم شده از سوی پیمانکار ، از نظر انطباق با شرایط پیش‌بینی شده در پیمان ، دارای اشکال یا نواقصی باشند ، مراتب به وسیله کارفرما به پیمانکار اعلام می‌شود و پیمانکار موظف است ظرف ده روز با مراجعه به مراجع صادر کننده ضمانتنامه‌ها و بیمه‌نامه‌ها ، نسبت به رفع نواقص و یا جایگزین کردن آنها با ضمانتنامه‌ها و بیمه‌نامه‌های جدید ، اقدام کند . در هر حال ، پیمانکار مسئول درستی مفاد بیمه‌نامه‌ها و ضمانتنامه‌های دریافتی ، طبق اسناد پیمان است .

ماده ۲۲ - مراجع صادرکننده ضمانتنامه‌ها و بیمه‌نامه‌ها .

تمام ضمانتنامه‌ها و بیمه‌نامه‌های مورد نیاز ، باید از بانکها و موسسات بیمه مورد تایید کارفرما تهیه و تسلیم شوند . هرگاه مرجع صادرکننده ضمانتنامه و بیمه‌نامه به هر دلیل ، دچار انحلال ، ورشکستگی یا عدم توانایی برای انجام برخی از تعهدات مالی شود ، پیمانکار موظف است ظرف حداکثر سی روز نسبت به جایگزین کردن ضمانتنامه‌ها و بیمه‌نامه‌ها از مراجع دیگر مورد قبول کارفرما ، اقدام کرده و ضمانتنامه‌های جدید را به کارفرما تسلیم نماید.

ماده ۲۳ - تغییر در بیمه‌نامه‌ها ، ناشی از تغییر کارها

هرگاه تغییر کاری منجر به تغییر اساسی در شرح کارها ، قیمت ، مدت و سایر شرایط پیمان شود ، پیمانکار موظف است براساس موارد قید شده در متن بیمه‌نامه‌ها . مراتب را به مراجع صادرکننده بیمه‌نامه‌ها اطلاع دهد ، تا در صورت لزوم ، تغییرات لازم در مفاد بیمه‌نامه‌ها انجام شود . در صورت افزایش مدت پیمان ، موضوع بند ۶۴-۱ ، بیمه‌نامه‌های مربوط به همان مدت ، از سوی پیمانکار تمدید می‌شود .

تعهدات و مسئولیتهای پیمانکار

ماده ۲۴ - کلیات

تعهدات پیمانکار در چارچوب پیمان، شامل تأمین تمام مصالح و تجهیزات و لوازم یدکی، انجام تمام کارها و خدمات فنی مورد نیاز برای خرید، ساختمان و نصب، راهاندازی، انجام آزمایشهای عملکردی و تکمیل و تحویل کار موضوع پیمان، براساس نقشهها، مشخصات و مدارک فنی، برنامهها و روشهای پیشبینی شده در پیوست ۱۸ است.

این تعهدات، طبق پیوست ۱۰ و از جمله شامل موارد زیر است:

- تهیه، حمل و انبارداری مصالح و تجهیزات پروژه.
  - تجهیز کارگاه، تأمین نیروی انسانی، مواد و مصالح مصرفی، ماشین آلات ساختمانی، و ابزار و هر نوع تاسیسات و مصالح موقت، تمام نقل و انتقالات داخلی و آب، برق، بخار و ... دوران ساختمان و نصب.
  - انجام عملیات ساختمان و نصب.
  - راه اندازی و انجام آزمایشهای عملکردی و تکمیل و تحویل کارها به کارفرما، به ترتیب درج شده در پیوست ۹.
  - انتقال تکنولوژی و آموزش کارکنان کارفرما طبق پیوست ۱۲.
- مواردی از تأمین مصالح و تجهیزات، انجام کارها و خدمات فنی که طبق پیوست ۱۳ جزو تعهدات کارفرماست، از محدوده تعهدات پیمانکار مستثنی هستند. اما در مواردی که پیمان به تأمین برخی خدمات و یا تأمین برخی از اقلام مصالح و تجهیزات به عنوان تعهدات پیمانکار، و نیز سایر مواردی که با استنتاج منطقی از پیمان، برای تکمیل کار و راه اندازی طبق مشخصات فنی لازم باشند صراحت نداشته باشد، این موارد جزو تعهدات پیمانکار محسوب می شود.

ماده ۲۵ - تحویل نقشههای چون ساخت

۲۵-۱ حذف می شود.

۲۵-۲ حذف می شود.

۲۵-۳ پیمانکار موظف است حداکثر تا زمان تحویل موقت، تمام نقشه های چون ساخت پروژه (AS BUILT) را در شمار نسخه های لازم به شرح درج شده در بند ۱۸-۵ پیوست ۱۸، به کارفرما تسلیم کند. هرگاه در شرایط خصوصی، زمان مشخص دیگری برای تسلیم نقشه های چون ساخت، تعیین شده باشد، طبق آن عمل می شود.

تحویل موقت کار موضوع پیمان، منوط به تسلیم نقشه های چون ساخت از سوی پیمانکار است، مگر آنکه به نحو دیگری در شرایط خصوصی بیان شده باشد.

ماده ۲۶ - مدیریت و نظارت بر کار

۲۶-۱ پیمانکار متعهد به اعمال مدیریت، کنترل و نظارت بر اجرای صحیح کارها، به وسیله افراد واجد صلاحیت است. مسئولیت به کار گرفتن روشهای اجرایی مناسب و رعایت توالی کارها به نحوی که کیفیت و پیشرفت کارها را طبق پیمان تأمین کند، به عهده پیمانکار است.

۲۶-۲ ظرف دو هفته از تاریخ شروع کار ، پیمانکار باید شخص واجد صلاحیتی را به عنوان نماینده خود به کارفرما معرفی کند . نماینده پیمانکار ، در طول مدت پیمان ، به منزله پیمانکار عمل کرده ، مکاتبه ها ، اطلاعیه ها ، ابلاغیه ها و دستور کارها خطاب به پیمانکار و به نام وی صورت می گیرد . نماینده پیمانکار در طول اجرای پیمان ، با اطلاع قبلی به کارفرما ، می تواند تعویض گردد و به جای وی شخص واجد صلاحیت دیگری گمارده شود .

۲۶-۳ نماینده پیمانکار ، از شروع عملیات ساختمان و نصب در کارگاه تا تحویل کارها ، فردی واجد صلاحیتی را به عنوان رئیس کارگاه به کارفرما معرفی می کند تا پس از تأیید کارفرما ، کار خود را شروع نماید ، رئیس کارگاه باید همواره در کارگاه حضور داشته باشد ، و ضمن مدیریت و سرپرستی کارگاه ، بر عملیات ساختمان و نصب ، کنترل و نظارت نماید . نامبرده در مواردیکه خود نتواند در کارگاه حضور داشته باشد ، فرد واجد صلاحیت دیگری را پس از تأیید کارفرما به عنوان جایگزین موقت خود معرفی می کند ، رئیس کارگاه ممکن است در طول مدت پیمان ، به وسیله نماینده پیمانکار ، و با اطلاع قبلی به کارفرما تعویض شود و شخص دیگری جایگزین وی گردد .

مکاتبه ها ، ابلاغها ، تبادل اطلاعات و نقشه ها در زمینه های مرتبط با عملیات ساختمان و نصب ، خطاب به پیمانکار و به نام رئیس کارگاه صورت می گیرد .
۲۶-۴ نماینده پیمانکار ، باید طبق بند ۳-۲-۵ ، نمودار سازمانی پروژه و هرگونه تغییرات بعدی در آن را با مشخصات افراد کلیدی ، به کارفرما تسلیم کند .

ماده ۲۷ - تامین نیروی کار .

۲۷-۱ پیمانکار ، متعهد است نسبت به تامین نیروی انسانی کافی ، از نظر کمی و کیفی در تمام رده های شغلی مورد نیاز برای حسن اجرا و تکمیل به موقع عملیات موضوع پیمان اقدام کند . نیروی انسانی مورد نیاز اعم از کارکنان مستقیم اجرای کار و یا گروه سرپرستی و پشتیبانی بخشهای مختلف ، باید از تخصص ، مهارت و صلاحیت کاری لازم برخوردار باشند و به نحوی سازماندهی شوند که برای اجرای کار مربوط ، مناسب باشند . پرداخت تمام هزینه های ناشی از استخدام و به کارگیری نیروی کار ، از قبیل حقوق ، بیمه ، مالیات ، هر نوع مزایای قانونی آنها ، به عهده پیمانکار است .

۲۷-۲ در مورد بخشهایی از کار که طبق پیمان در ایران انجام می شود ، اگر به نیروی کار غیرایرانی نیاز باشد ، پیمانکار موظف است پس از تأیید کارفرما و سایر مقامهای ذیربط و طی مراحل قانونی ، این گونه کارکنان را به کار گمارد و مسئولیت رعایت قوانین و مقررات کشور و حسن رفتار این گونه کارکنان ، طبق شئون اخلاقی در محدوده کارگاه ، به عهده پیمانکار است .

۲۷-۳ هرگاه هر یک از کارکنان پیمانکار ، از نظر تخصص ، مهارت و یا صلاحیت کار در محل کارگاه ، به تشخیص کارفرما غیر قابل قبول باشند ، پیمانکار موظف است در اسرع وقت نسبت به تعویض فرد مورد نظر و به کار گماردن شخص واجد صلاحیت به جای او ، اقدام کند . تمام هزینه های ناشی از این نوع جابه جایی ها ، به عهده پیمانکار است و هیچ گونه

پرداخت اضافی از این بابت به پیمانکار تعلق نمی گیرد . مسئولیت اجرای مفاد این بند ، در مورد پیمانکاران دست دوم ، به عهده پیمانکار است .

۴-۲۷ تامین امکانات رفت و آمد ، ایجاد امکانات لازم به منظور تامین مسکن و غذای کارکنان در حد متعارف ، ایجاد دفاتر کار مناسب ، تامین امکانات بهداشتی (از قبیل آب آشامیدنی و استحمام ، بهداشت محیط زیست کارکنان ، ...) ، تامین امکانات اولیه پزشکی ، به عهده پیمانکار است و وی موظف است هزینه های مربوط به آنها را پرداخت کند ، مگر آنکه کارفرما تامین برخی از تسهیلات بالا را طبق پیوست ۱۳ ، تعهد کرده باشد .

۵-۲۷ پیمانکار ، موظف است برای انجام کارهای موضوع پیمان ، از امکانات ، شرکتها ، موسسات و نیروهای ایرانی در کارهای ساخت تجهیزات و تامین مصالح ، حمل و نقل آنها و عملیات ساختمان و نصب ، حداکثر استفاده را بنماید .

۶-۲۷ هرگاه پیمانکار و یا پیمانکاران دست دوم ، در پرداخت دستمزد کارکنان مستقر در کارگاه ساختمان و نصب ، طبق قانون کار ، تاخیر کند و یا قصور ورزد ، مشاور کارفرما به وی اخطار می کند که طلب کارکنان خود را پرداخت نماید ، و در صورت خودداری پیمانکار ، کارفرما می تواند برای بار اول دستمزد کارکنان را برای دوره ای که صورت وضعیت آن به پیمانکار پرداخت شده است ، براساس فهرستهای تایید شده پیمانکار ، و با حضور نماینده وی ، از محل مطالبات و تضمین پیمانکار ، به کارکنان پرداخت کند و مبلغ پرداختی را به اضافه پانزده درصد ، به حساب بدهی پیمانکار منظور نماید . در صورت تکرار تاخیر در پرداخت دستمزد کارکنان ، کارفرما طی اخطاریه ای ، مهلتی را برای پرداخت دستمزد کارکنان از سوی پیمانکار مشخص می سازد . در صورت خودداری پیمانکار از پرداخت در مهلت مقرر ، کارفرما می تواند براساس ماده ۶۸ ، پیمانکار را برکنار کند .

هرگاه پرداخت صورت وضعیتهای تایید شده پیمانکار ، به هر دلیلی از سوی کارفرما با تاخیر مواجه شود ، کارفرما متعهد است بخشی از صورت وضعیتهای تایید شده پیمانکار را معادل دستمزد کارکنان وی ، پرداخت کند .

ماده ۲۸ - مقررات کارگاهی

۱-۲۸ پیمانکار ، موظف به رعایت مقررات حفاظت فنی و بهداشت کار است . پیمانکار ، قبل از شروع عملیات ساختمان و نصب ، ضوابط ویژه کارفرما را برای دوران عملیات ساختمان و نصب و راه اندازی ، از کارفرما درخواست می کند و پس از دریافت آنها و هماهنگیهای لازم و تایید نهایی کارفرما ، پیمانکار باید از آن پس ، به آنها عمل نماید . به هر حال ، پیمانکار موظف است همیشه اصول و مقررات متعارف زمینه های زیر را رعایت کند :

۱-۲۸-۱ حفاظت فیزیکی از کارها ، از جمله ، شامل نحوه حصارکشی ، روشنایی ، آتش نشانی ، حراست و حفاظت از مصالح ، تجهیزات و ماشین آلات ساختمانی ، نحوه رفت و آمد کارکنان پیمانکار در داخل کارگاه و محدوده های عملیاتی کارفرما .

۲۸-۱-۲ مقررات ایمنی ، از قبیل تامین تجهیزات ایمنی کارکنان ، تدابیر فیزیکی برای کار در ارتفاع و در داخل مخزنها و مجاری و ترانشه‌های خاکی ، تمهیدات ایمنی لازم برای کار در واحدهای در حال بهره‌برداری .

۲۸-۲ بجز در مواردی که در شرایط خصوصی امکان کار در خارج از ساعتهای عادی روز و یا در شب پیش‌بینی شده باشد ، پیمانکار موظف به انجام کارها در ساعتهای عادی روز است . همچنین ، در مواردی که پیمانکار برای جبران عقب ماندگی از برنامه زمانی . درخواست کار در خارج از ساعتهای عادی روز و یا کار در شب را از کارفرما بنماید ، تنها با تقبل تمام هزینه‌های اضافی ناشی از آن و پس از تایید کارفرما ، مجاز به کار در ساعتهای یاد شده است .

۲۸-۳ پیمانکار ، موظف به رعایت ضوابط حفاظت محیط زیست و نیز نگهداری و بهره‌برداری صحیح ، طبق اصول فنی و تمیز نگهداشتن اراضی ، مستحذات ، راهها و سایر ابنیه موجود در کارگاه و محوطه‌های اطراف در اختیار وی است و پس از پایان کار ، باید تمام مصالح مازاد ، زواید ، ماشین‌آلات ، ابزار و تمام وسایل خود را از کارگاه خارج کند و همچنین ، باید تمام ابنیه موقت از قبیل خوابگاهها ، دفترهای کار ، شبکه های آب و برق ، تاسیسات جانبی و ... را جمع آوری و محل آنها را با نظر کارفرما ، پاکسازی کرده و تحویل دهد .

۲۸-۴ پیمانکار ، باید یک نسخه از تمام نقشه ها . اسناد و مدارک پیمان ، دستور تغییر کارها ، نقشه‌های کارگاهی ، و اسناد کنترل کیفی اجرای کار را که روند تغییرات و اصلاحات را به همراه داشته باشد ، در محل مناسب نگهداری کند ، به نحوی که همواره در دسترس کارفرما برای مراجعه وی باشد .

۲۸-۵ هرگاه ضمن اجرای کار ، اشیای عتیقه یا آثار تاریخی و مسکوکات قدیمی و مانند آن ، در محل کار پیدا شود ، پیمانکار متعهد است که بی درنگ مراتب را به اطلاع کارفرما و طبق قوانین به اطلاع دستگاههای انتظامی برساند . کارفرما برای حفظ و نگهداری یا انتقال اشیای عتیقه ، اقدام فوری به عمل می آورد . پیمانکار باید تا زمان اقدام به حفاظت از سوی کارفرما یا مقامهای ذیربط ، برای حفظ و نگهداری اشیاء و آثار مزبور ، مراقبت لازم را به عمل آورد .

۲۸-۶ پیمانکار ، باید هماهنگیهای لازم را با سایر پیمانکاران و یا گروههای اجرایی کارفرما ، مرتبط با کار مورد نظر به شرح ماده ۳۸ ، به عمل آورد .

۲۸-۷ حفاظت و ایمنی

۲۸-۷-۱ پیمانکار ، موظف به حفاظت از افراد شاغل در کارگاه ، اموال و مستحذات ، کارهای انجام شده و مصالح و تجهیزات ، ماشین‌آلات ، اعم از موجود در پای کار ، انبار ، محدوده کار و یا بیرون از آن و سایر اموال مستحذات و تسهیلات موجود در کارگاه ، از قبیل جاده‌ها ، ساختمانها ، فضای سبز و تاسیسات زیرزمینی است .

۲۸-۷-۲ پیمانکار ، موظف است فردی با تجربه و واجد شرایط را ، به عنوان مسئول ایمنی کارگاه معرفی کند . وی مسئول حفاظت و جلوگیری از حوادث و نظارت بر اجرای مقررات و ضوابط ایمنی است .

۳-۷-۲۸ در مدت اجرای کارهای ساختمان و نصب، در موارد اضطراری که ایمنی کارکنان و کارهای انجام شده، مصالح و تجهیزات و سایر اموال و مستحقات و تسهیلات موجود در کارگاه، به مخاطره بیفتد، پیمانکار موظف است بیدرنگ و بدون نیاز به دریافت دستور از کارفرما و یا مهندس مشاور، وارد عمل شده و اقدامهای حفاظتی و ایمنی لازم را به عمل آورد.

ماده ۲۹ - تامین مصالح و تجهیزات ، حمل و انبارداری آنها

۱-۲۹ پیمانکار ، باید مصالح و تجهیزات و لوازم یدکی را طبق پیوست ۱۰ و مشخصات فنی پیمان ، و براساس برنامه زمانی از جمله برای تجهیزات و کالاهای با زمان ساخت و تحویل طولانی (Long Lead) ، از منابع قید شده در پیوست ۱۵ ، یا سایر منابع مورد تایید کارفرما ، تامین کند.

۲-۲۹ پیمانکار ، باید تمام مصالح و تجهیزات را به نام کارفرما ، طبق مشخصات تعیین شده در پیوست ۱۹ ، بسته بندی و به محل کار ارسال کند .

۳-۲۹ بارگیری ، حمل ، و تخلیه مصالح و تجهیزات به محل کارگاه و همچنین ، ترخیص کالاهای وارده در گمرکات کشور ، به مسئولیت و هزینه پیمانکار است ، مگر آنکه در پیوست ۱۹ به نحو دیگری تصریح شده باشد . کارفرما نیز هر نوع هماهنگی و همکاری برای ترخیص مصالح و تجهیزات و اخذ مجوزهای لازم را بعمل می آورد. در مواردی که حمل مصالح و تجهیزات در داخل کشور به عهده پیمانکار باشد ، مسئولیت جبران هر نوع خسارت به جاده ها ، پلها و تسهیلات ترافیکی در اثر حمل مصالح و تجهیزات ، به عهده پیمانکار است .

۴-۲۹ هرگاه براساس پیوست ۱۳ ، تامین بخشی از مصالح و تجهیزات پروژه به عهده کارفرما باشد ، با ورود مصالح و تجهیزات در تعهد کارفرما به کارگاه ، پیمانکار آنها را در حضور نماینده کارفرما بازرسی چشمی می کند و هرگونه اشکال و کمبود آنها صورت مجلس می شود . در این صورت ، کارفرما اشکالها و کمبودها را رفع می کند و یا با پرداخت هزینه مربوط ، رفع اشکالها و یا کمبودها را از پیمانکار می خواهد . به هر حال ، با ورود هر نوع کالا به کارگاه ، حفاظت و انبارداری آنها به عهده پیمانکار است . در صورتی که در مصالح و تجهیزات تامین شده توسط کارفرما که با مراقبت پیمانکار نگهداری می شود ، معایب پنهانی وجود داشته باشد که در بازرسیهای یاد شده (بازرسیهای عینی) مشاهده نشده است ، هزینه رفع این نوع معایب ، به عهده کارفرماست .

۵-۲۹ پیمانکار ، باید مصالح و تجهیزات ، و لوازم یدکی پروژه را طبق اصول نگهداری کالا و تجهیزات در شرایط و دمای لازم و براساس دستور العمل سازندگان ، به نحوی نگهداری کند که آسیبی به آنها وارد نشود و یا در زمان راهاندازی ، دوره مجاز انبارداری آنها به پایان نرسیده باشد . برای این کار ، احداث انبارهای سرپوشیده ، فضای باز ، محوطه سازیهای لازم ، قفسه بندی ، حصارکشی ، ایجاد روشنایی لازم ، تهیه سیستم انبار ، دفاتر کارکنان کالای پروژه و ... از تعهدات پیمانکار است .

۶-۲۹ پیمانکار ، باید تمام مصالح و تجهیزات موضوع پیمان را به صورت نو و طبق مشخصات فنی تامین کند . مسئولیت برگشت تجهیزات مستعمل و جایگزینی آنها با تجهیزات نوی مورد قبول کارفرما و هر نوع تاخیر در اتمام کارهای ناشی از آن ، به عهده و هزینه پیمانکار است.

ماده ۳۰ - ماشین آلات ساختمانی ، ابزار ، مواد مصرفی و تسهیلات مورد نیاز کار .

بجز مواردی که تامین آنها طبق پیوست ۱۳ ، در تعهد کارفرماست ، پیمانکار موظف به تامین موارد زیر است :

۳۰-۱ تمام ماشین‌آلات ساختمانی مورد نیاز اجرای کار ، طبق برنامه زمانی پیوست ۱۴ .
تبصره : خروج ماشین‌آلات ساختمانی از کارگاه ، تنها پس از پایان نیاز به آنها و با نظر کارفرما مجاز است .

۳۰-۲ تمام ابزارآلات عمومی و اختصاصی و مصالح مصرفی لازم ، برای تکمیل و تحویل کار طبق مشخصات فنی .

۳۰-۳ سایر تسهیلات لازم دوران ساختمان و نصب ، از جمله آب ، فاضلاب ، برق ، گاز ، مخابرات ، سوخت و شبکه های مورد نیاز آنها ، و احداث تأسیسات و کارگاههای جانبی مورد نیاز .

ماده ۳۱ - تهیه روشهای اجرایی و نقشه‌های کارگاهی

۳۱-۱ پیمانکار ، موظف است قبل از اجرای هر بخش از عملیات ساختمان و نصب ، روشهای اجرایی و برنامه کنترل کیفی لازم را برای بازرسی عملیات ، به مهندس مشاور تسلیم کرده و پس از تایید مهندسی مشاور ، به آنها عمل کند .

۳۱-۲ پیمانکار ، موظف است نقشه‌های کارگاهی مورد نیاز کارهای ساختمان و نصب را ، تهیه کرده و تحویل دهد و براساس آنها عمل کند .

ماده ۳۲ - برنامه پیشرفت کار

۳۲-۱ پیمانکار ، موظف به رعایت دقیق برنامه زمانی پیشرفت کار درج شده در پیوست ۱۴ و بندهای ۳-۲-۱ و ۳-۲-۲ ، است .

۳۲-۲ پیمانکار ، می تواند در طول اجرای کار ، تغییرات پیشنهادی در برنامه زمانی را بدون آنکه باعث تاخیر در اتمام کل کار و یا بخشهای اصلی آن شود ، برای تصویب به کارفرما پیشنهاد کند .

۳۲-۳ در مواردی از تغییرات در برنامه پیشرفت کار ، که منجر به تغییر در مدت پیمان و یا مدت بخشهای اصلی پیمان شود ، براساس ماده ۶۴ عمل می شود .

۳۲-۴ پیمانکار ، موظف است گزارش پیشرفت کارها را ماهانه و یا در دوره‌های زمانی مورد نظر کارفرما ، تسلیم کند . این گزارش ، شامل مواردی از قبیل درصد تکمیل شده فعالیتهای مختلف ، مواردی که نسبت به برنامه تاخیر دارد ، و برنامه پیشنهادی پیمانکار برای جبران تاخیرهاست . در صورت درخواست کارفرما ، پیمانکار باید فهرست عوامل درگیر در کارهای ساختمان و نصب ، از جمله نیروی انسانی و ماشین‌آلات ساختمانی را تسلیم کند .

۳۲-۵ در موارد اختلاف پیمانکار و کارفرما ، پیمانکار موظف به ادامه عملیات طبق برنامه زمانی بوده و به هیچ عنوان حق توقف و یا تعویق کل کار و یا بخشهایی از کارها را ندارد ، مگر اینکه دو طرف به نحو دیگری توافق کنند . در شرایط اختلاف ، کارفرما نیز باید به تعهدات قراردادی خود طبق برنامه زمانی عمل کند .

ماده ۳۳ - فروشندگان ، پیمانکاران دست دوم و سایر طرفهای پیمان با پیمانکار

۳۳-۱ مسئولیت تمام کارها ، و خدمات انجام شده به وسیله فروشندگان و پیمانکاران دست دوم ، به عهده پیمانکار است . همچنین ، وی مسئولیت رفتار و اعمال کارکنان آنها را به عهده دارد .

۳۳-۲ تمام هماهنگیها و ارتباط با کارفرما در زمینه کارهای موضوع پیمان ، فروشندگان و پیمانکاران دست دوم ، تنها به وسیله پیمانکار انجام می شود .

۳۳-۳ انتخاب فروشندگان مصالح و تجهیزات ، از بین فهرست فروشندگان مورد تایید کارفرما ، به شرح پیوست ۱۵ انجام می شود .

۳۳-۴ انتخاب پیمانکاران دست دوم برای عملیات ساختمان و نصب پس از معرفی به کارفرما و تایید وی ، صورت می گیرد .

۳۳-۵ به کارگیری فروشندگان مصالح و تجهیزات و پیمانکاران دست دوم ، به شرح بندهای ۳۳-۳ و ۳۳-۴ ، دلیل وجود هیچ گونه ارتباط قراردادی بین کارفرما با آنان نیست و کارفرما هیچ گونه مسئولیتی در قبال انجام تعهدات پیمانکار نسبت به آنان ندارد ، بجز در مورد پرداخت دستمزد کارکنان پیمانکاران دست دوم عملیات ساختمان و نصب ، که طبق بند ۲۷-۶ عمل می شود .

همچنین ، تایید فروشندگان مصالح و تجهیزات و پیمانکاران دست دوم عملیات ساختمان و نصب ، از سوی کارفرما ، رافع مسئولیتهای پیمانکار نیست .

۳۳-۶ انجام هر نوع خدمات ، تامین مصالح و تجهیزات و انجام کارها توسط فروشندگان و پیمانکاران دست دوم ، براساس قراردادهای فیما بین پیمانکار و هر یک از آنان صورت می گیرد ، که طی آنها ، باید کارفرما به عنوان ذینفع درج شود و تمام موازین پیمان پیمانکار با کارفرما ، رعایت گردد .

۳۳-۷ پیمانکار ، متعهد است بخشهایی از کارهای تامین مصالح و تجهیزات و اجرای عملیات ساختمان و نصب و راه اندازی را ، طبق بند ۱۰-۲ پیوست ۱۰ ، با رعایت مفاد سایر بندهای این ماده ، به شرکتها ، سازمانها و اشخاص ایرانی واگذار کند .

ماده ۳۴ - مالیات ، عوارض و سایر حقوق دولتی

۳۴-۱ به استثنای حقوق و عوارض گمرکی که طبق ماده ۴۸ عمل می شود ، پرداخت هر نوع مالیات ، عوارض ، حق بیمه تامین اجتماعی و سایر حقوق دولتی ، در ارتباط با کار موضوع پیمان در داخل کشور و یا در سایر کشورهایی که بخشهایی از تامین مصالح و تجهیزات در آنجا انجام می شود ، به عهده پیمانکار است .

۳۴-۲ هرگاه در مدت اجرای کار ، میزان مالیات ، عوارض و یا سایر حقوق دولتی در داخل کشور افزایش یا کاهش یابد ، و یا عوارض و مالیاتهای جدیدی وضع شود که در ارتباط با کار موضوع پیمان ، به پیمانکار تعلق گیرد ، هزینه های ناشی از این تغییرات برحسب مورد ، به حساب بستنکاری یا بدهکاری وی منظور می شود .

ماده ۳۵ - دریافت بیمه نامه ها

پیمانکار ، موظف است تمام بیمه نامه های در تعهد خود را ، طبق ماده ۱۵ و بند ۶-۱ پیوست ۶ ، از شرکتهای بیمه مورد تایید کارفرما اخذ نموده ، قبل از شروع هر قسمت از کار ، بیمه نامه های مربوط را به کارفرما تسلیم کند.

ماده ۳۶ - محرمانه نگهداشتن اسناد و مدارک پیمان

پیمانکار موظف است تمام اسناد ، مدارک ، نقشه ها و سایر اطلاعات دریافت شده از کارفرما را محرمانه تلقی کند .

ماده ۳۷ - تاییدات پیمانکار

پیمانکار تایید می کند :

۳۷-۱ تمام اسناد و مدارک پیمان را به شرح ماده ۲ موافقتنامه (به استثنای اسناد و مدارکی که پس از امضای پیمان تهیه و ضمیمه پیمان می شوند) ، به دقت مطالعه کرده ، از مفاد آنها کاملاً آگاه است .

۳۷-۲ از محل کار بازدید به عمل آورده ، از شرایط جغرافیایی و عمومی منطقه ، از جمله وضعیت آب و هوا ، راههای دسترسی ، نیروی انسانی ، مصالح ، و ماشین آلات ساختمانی قابل تامین از محل ، و سایر شرایطی که به نحوی در قیمت ، سرعت پیشرفت کار و کیفیت آن موثراند ، آگاهی کافی حاصل نموده است .

۳۷-۳ از قوانین و مقررات مربوط ، از جمله قوانین و مقررات مالیاتها ، عوارض ، بیمه ، کار ، تامین اجتماعی و حفاظت فنی و سایر قوانین و مقرراتی که ممکن است در قیمت ، سرعت پیشرفت کار و کیفیت آن موثر باشند ، آگاهی کافی دارد و متعهد به رعایت همه آنها است.

۳۷-۴ از مشخصات و ماهیت کلی پروژه و کارهای در دست اجرا به وسیله کارفرما و سایر پیمانکاران وی ، که در انجام موضوع پیمان به نحوی موثر اند ، آگاه است .

۳۷-۵ تمام نقشه ها و گزارشهای گمانه زنی و یا اکتشافی و سایر آزمایشهای مربوط به شناخت شرایط زیرزمینی محل اجرای کار و یا محوطه های مجاور آن را که از سوی کارفرما دریافت کرده است ، به دقت مطالعه کرده ، و از شرایط فیزیکی محل اجرای کار ، کاملاً آگاه شده است .

۳۷-۶ تمام اسناد ، مدارک ، نقشه ها ، گزارشها و اطلاعات درج شده در اسناد پیمان را ، با مشاهدات محلی ، اطلاعات جمع آوری شده ، و سایر بررسیها و نتایج حاصل از آزمایشها ، اکتشافها و مطالعات ، تطبیق داده و موارد مغایرت ، اشتباه و ناهمگونی اطلاعات را به اطلاع کارفرما می رساند و پاسخ کارفرما برای وی قابل قبول است و تایید می کند که اسناد و مدارک پیمان ، به طور کلی برای درک تمام جنبه های پیمان در جهت اجرای کارهای موضوع پیمان ، کافی است .

۷-۳۷ پیمانکار ، اعلام می کند که در موقع عقد پیمان ، مشمول قانون منع مداخله کارکنان دولت در معاملات دولتی ، مصوب بیست و دوم دیماه ۱۳۳۷ نیست . در صورتی که خلاف آن برای کارفرما محرز شود ، با توجه به باطل بودن پیمان ، کارفرما به منظور تحویل گرفتن کار ، زمان تحویل قطعی کارهای انجام شده را به پیمانکار ابلاغ می کند . بی درنگ ، تضمین انجام تعهدات پیمان و تضمین حسن انجام کار کسر شده را ضبط کرده و به حساب خزانه واریز می نماید . کارفرما ، برای تحویل کارهای انجام شده و تسویه حساب پیمانکار، طبق بندهای ۲-۶۷ و ۴-۶۷ تا ۹-۶۷ عمل می نماید . هرگاه ضمن انجام کار تا تحویل موقت ، پیمانکار ، به علل زیر، مشمول قانون یاد شده شود :

۱-۷-۳۷ تغییراتی که در صاحبان سهام ، میزان سهام ، مدیران یا بازرسان شرکت پیمانکار پیش آید.

۲-۷-۳۷ تغییراتی که در دستگاههای دولت یا کارفرما پیش آید .

در صورت بروز شرایط موضوع بند ۱-۷-۳۷ ، طبق بند ۷-۳۷ رفتار می شود . در صورت بروز شرایط موضوع بند ۲-۷-۳۷ ، به محض وقوع منع قانونی ، پیمانکار مکلف است که مراتب را به کارفرما اعلام کند و در صورتی که مانع قانونی رفع نشود ، کارفرما طبق ماده ۶۷ ، به پیمان خاتمه می دهد . اگر پیمانکار مراتب را به موقع به کارفرما اعلام نکند ، طبق بند ۷-۳۷ رفتار می شود .

۸-۳۷ تعهدات و مسئولیتهای پیمانکار در برابر حسن اجرا و تکمیل به موقع کار موضوع این پیمان ، طبق مفاد پیمان ، بدون قید و شرط است و انجام هر یک از موارد زیر ، خدشه و خللی در تعهدات نامبرده ایجاد نمی کند .

۱-۸-۳۷ بازرسی و یا مشاهده کارها به وسیله کارفرما .

۲-۸-۳۷ پرداخت صورت وضعیتهای موقت یا قطعی .

۳-۸-۳۷ صدور گواهی تحویل موقت .

۴-۸-۳۷ بهره برداری از تمام و یا بخشی از کار ، به وسیله کارفرما .

۵-۸-۳۷ هر نوع تایید کارها به وسیله کارفرما و یا عدم تایید به موقع وی .

۶-۸-۳۷ هر نوع بررسی و یا تایید مدارک ارسالی پیمانکار ، از سوی کارفرما .

۷-۸-۳۷ هر نوع بازرسی ، آزمایش و یا تایید ، به وسیله موسسات ثالث .

۸-۸-۳۷ هر نوع رفع عیب در کارهای انجام شده ، از سوی کارفرما .

موارد بهره برداری و نگهداری نادرست از کارها از سوی کارفرما و استهلاک و فرسایش متعارف دوران بهره برداری ، از شمول این بند مستثنی است .

هماهنگی با سایر پیمانکاران

ماده ۳۸ - هماهنگی با سایر پیمانکاران مرتبط با موضوع پیمان

۱-۳۸ پیمانکار ، موظف است امکان دسترسی و سایر تسهیلات مورد نیاز کار در قسمتهای مختلف ، مرتبط با سایر پیمانکاران طرف قرارداد با کارفرما را ، برای آنها فراهم آورد . هماهنگی برای انجام اتصالات مختلف محدوده کاری پیمانکار (BATTERY LIMIT) ، با سایر پیمانکاران و انجام اتصالات ، به عهده پیمانکار است .

جزئیات نحوه هماهنگیهای متقابل پیمانکار با سایر پیمانکاران و وظایف پیمانکار در قبال آنان ، در شرایط خصوصی مشخص می شود .

۲-۳۸ هرگونه هماهنگیهای مورد نیاز خارج از موارد قید شده در بند ۱-۳۸ ، از سوی مهندس مشاور صورت می گیرد ، مگر آنکه در شرایط خصوصی ، به نحو دیگری بیان شده باشد .

۳-۳۸ هرگاه در شرایط خصوصی ، فعالیت سایر پیمانکاران طرف قرارداد با کارفرما ، در ارتباط با پروژه یا گروههای اجرایی دیگر ، در محدوده کار پیمانکار پیش بینی نشده باشد و کارفرما پس از عقد این پیمان تصمیم به انجام کارهای یاد شده داشته باشد ، لازم است قبل از هرگونه اقدام ، و مراتب را به پیمانکار اطلاع دهد . جزئیات نحوه هماهنگیهای لازم در صورت درخواست پیمانکار ، هزینه های احتمالی و افزایش مدت پیمان ناشی از این تصمیم کارفرما ، با توافق دو طرف مشخص می شود .

۴-۳۸ پیمانکار ، موظف است در پایان کار هر یک از پیمانکاران دیگر مرتبط با پروژه ، که کار آنان به نحوی ممکن است در کیفیت و عملکرد کار او موثر واقع شود ، کنترلها و بازرسیهای لازم را با هماهنگی مهندس مشاور به عمل آورد ، و در صورت لزوم ، اصلاحات مورد نظر خود را از طریق مهندس مشاور ، به آنان اطلاع دهد .

تعهدات و مسئولیتهای کارفرما

ماده ۳۹ - تعیین نماینده

کارفرما، ظرف ۱۵ روز از تاریخ نافذ شدن پیمان، فردی را همراه حدود اختیارات و وظایف وی، به عنوان نماینده کارفرما به پیمانکار معرفی می کند. کارفرما در طول اجرای پیمان، می تواند نماینده خود را تعویض و شخص دیگری را به جای وی تعیین نموده و به پیمانکار معرفی کند. نماینده کارفرما، همواره در طول مدت پیمان، در حدود اختیارات محوله به نمایندگی از طرف کارفرما اقدام می کند، و تمام اطلاعیه ها، ابلاغیه ها، دستور کارها، تصویبها، به وسیله وی صادر می گردد و همچنین، اطلاعیه ها و درخواستهای پیمانکار، به عنوان کارفرما و خطاب به وی صادر می گردد.

نماینده کارفرما در طول مدت پیمان، می تواند بخشی از وظایف و اختیارات خود را به شخص یا اشخاص دیگری واگذار کند. در این صورت، طی اطلاعیه ای شخص یا اشخاص یاد شده را همراه با حدود اختیارات و وظایف مربوط، به پیمانکار معرفی می کند. هر نوع دستور، ابلاغیه و اقدامهای جانشین / جانشینهای نماینده کارفرما، به منزله دستور، ابلاغیه و اقدامهای نماینده کارفرما تلقی می شود. جانشین / جانشینهای نماینده کارفرما، ممکن است در طول مدت پیمان تعویض شود و یا حدود اختیارات و وظایف آنان تغییر کند، که در این صورت، باید مراتب به پیمانکار اعلام شود.

ماده ۴۰ - تحویل زمین و دادن اطلاعات مرتبط با آن

کارفرما، باید طبق پیوست ۱۳، امکان قانونی و عملی در اختیار گرفتن محلهای مورد نیاز اجرای کار و راههای دسترسی پیمانکار به آنها و همچنین، تمام حریمها، و اراضی اضافی مورد نیاز برای احداث تاسیسات موقت جنبی و پشتیبانی به وسیله پیمانکار را، در موعد مقرر در برنامه زمانی فراهم کند.

تمام هزینه های تحصیل اراضی، و یا مستحدثات واقع در اراضی مورد نظر، به عهده کارفرماست. هرگاه تمام یا بخشی از اطلاعات مربوط به اراضی مورد نیاز اجرای کار در اسناد و مدارک فنی موجود نباشد، کارفرما این اطلاعات را که از جمله شامل موارد زیر است، برای اجرای صحیح کارهای موضوع پیمان، در موعد مقرر در برنامه زمانی به وی تسلیم می کند.

۴۰-۱ نقشه برداری کلی محل اجرای کار، حاوی نقاط مرجع و نشانه و تاسیسات مهم واقع در آن.

۴۰-۲ اطلاعات زیرزمینی (در مواردی که طبق پیوست ۱۳، به عهده کارفرما باشد).

۴۰-۳ سایر اطلاعات و ضوابط حاکم بر محل اجرای کار، از قبیل ضوابط زیست محیطی، کاربری

زمین و ....

ماده ۴۱ - تحویل باقیمانده اسناد و مدارک فنی و مسئولیت صحت آنها

کارفرما متعهد به ارائه باقیمانده اسناد و مدارک فنی پیمان به پیمانکار طبق برنامه زمانی درج شده در بند ۱۴ - ۱ پیوست ۱۴ می باشد. تفکیک تعهدات کارفرما و پیمانکار در این مورد طبق ماده

هفت و پیوستهای ۱۰ و ۱۳ و ۱۸ است. مسئولیت صحت و دقت اطلاعات و مدارک فنی که طبق پیوستهای ۱۳ و ۱۸ در تعهد کارفرماست، به عهده وی بوده، هرگونه هزینه اضافی، طولانی شدن کار و یا ضرر و زیان ناشی از عدم صحت یا دقت اطلاعات داده شده به پیمانکار، متوجه کارفرما خواهد بود.

ماده ۴۲ - پرداخت صورت وضعیت ها

کارفرما، صورت وضعیت های پیمانکار، موضوع مواد ۵۳ و ۵۷ را طبق پیوست ۵ (نحوه پرداخت)، در موقع مقرر به وی پرداخت می کند.

ماده ۴۳ - بررسی به موقع مدارک تسلیمی پیمانکار (SUBMITTALS)

کارفرما، مدارک تسلیمی پیمانکار را که طبق برنامه زمانی موضوع بند ۳-۲-۲، از طرف پیمانکار تحویل می شود، در موعد مقرر در برنامه زمانی رسیدگی و برحسب مورد، نظر خود را اعلام می کند.

ماده ۴۴ - دریافت بیمه نامه ها

کارفرما، بیمه نامه های در تعهد خود، موضوع ماده ۱۷ و بند ۶-۲ پیوست ۶ را، در موعد مقرر در برنامه زمانی موضوع بند ۱۳-۳ پیوست ۱۳، تهیه می کند.

ماده ۴۵ - صدور مجوزها

کارفرما، در زمان مناسب، با توجه به برنامه زمانی انجام تعهدات پیمانکار مجوزهای لازم برای اجرای کارها به وسیله پیمانکار را صادر کرده و یا در اخذ مجوزهای قانونی از سازمانهای ذیربط، از جمله مجوزهای لازم برای ترخیص مصالح و تجهیزات وارداتی، اخذ روادید ورود، مجوز کار، پروانه اقامت و مجوز خروج برای کارکنان خارجی پیمانکار، اخذ گذرنامه و روادید برای کارکنان ایرانی پیمانکار همکاری لازم را به عمل می آورد.

ماده ۴۶ - تسهیلات دوران ساختمان و نصب

کارفرما، براساس پیوست ۱۴، ماشین آلات ساختمانی، آب، برق، بخار، گاز، تلفن و ... هر نوع تسهیلات دیگر در تعهد خود را، در موعد مقرر در برنامه زمانی موضوع بند ۱۳-۳ پیوست ۱۳، تامین می کند.

ماده ۴۷ - انجام به موقع کار، و تامین مصالح و تجهیزات در تعهد کارفرما.

کارفرما، نسبت به انجام کارهای در تعهد خود، از قبیل مهندسی پایه، خرید لیسانس، طراحی، مهندسی تفصیلی، اجرای بخش هایی از عملیات ساختمان و نصب، و یا تامین بخش هایی از مصالح و تجهیزات، تامین مواد اولیه و نیز آب، برق، بخار و سوخت (UTILITY)، و سایر مواد شیمیایی و کاتالیست مورد نیاز عملیات راه اندازی و آزمایشهای عملکردی را که طبق پیوست ۱۳

، به عهده وی گذاشته شده است ، براساس برنامه زمانی موضوع بند ۱۳-۳ پیوست ۱۳ ، اقدام می کند .

هرگاه امکان تحویل بخشی از تجهیزات و یا مصالح مورد تعهد کارفرما در موعد مقرر ، برای او میسر نباشد ، مراتب در فاصله زمانی معقول ، به پیمانکار ابلاغ می شود تا او نسبت به تجدید نظر در برنامه زمانی اقدام کند ، به نحوی که تا حد ممکن ، از تأخیر در اتمام کار جلوگیری شود .

ماده ۴۸ - پرداخت حقوق و عوارض گمرکی .

پرداخت هر نوع حقوق و عوارض گمرکی برای واردات مصالح و تجهیزات موضوع پیمان ، به عهده کارفرماست ، مگر آنکه در شرایط خصوصی ، به نحو دیگری تصریح شده باشد .
در مورد حقوق و عوارض گمرکی برای واردات ماشین آلات ساختمانی و سایر وسایل پیمانکار ، طبق شرایط خصوصی عمل می شود.

تغییر در کارها

ماده ۴۹ - تغییر در کارها

۱-۴۹ کارفرما ، در چارچوب کلی موضوع پیمان ، در هر زمانی در طول مدت پیمان تا پیش از تحویل موقت ، می تواند کاهش ، افزایش ، حذف برخی از کارها و یا تغییر در مشخصات آنها را از پیمانکار بخواهد و پیمانکار موظف به انجام آنها ، با رعایت سایر بندهای این ماده و مفاد پیمان است.

۲-۴۹ پیمانکار ، می تواند برای افزایش کیفیت ، بازدهی و یا ایمنی کارها ، تغییراتی را در کارها به کارفرما پیشنهاد کند . کارفرما محق است این گونه تغییرات را قبول یا رد کند . عدم پذیرش تغییرات پیشنهادی پیمانکار از سوی کارفرما ، رافع مسئولیت پیمانکار در اتمام و تحویل کارها طبق مشخصات فنی پیمان نیست .

۳-۴۹ با دریافت دستور و یا تایید کارفرما ، در انطباق با بندهای ۱-۴۹ و ۲-۴۹ ، پیمانکار موظف است ، تاثیر انجام تغییرات در هزینه و مدت پیمان را محاسبه و به کارفرما منعکس کند . هزینه تغییر کارها ، براساس بند ۵۶-۲ محاسبه می شود . مبالغ کارهای افزایش یافته یا کاهش یافته ، با احتساب تغییرات موضوع بند ۴۹-۶ (به تنهایی) ، نباید بیش از بیست و پنج درصد مبلغ اولیه پیمان شود . در صورت دستور کارفرما به تغییراتی که منجر به کاهش بیش از ۲۵ درصد مبلغ پیمان شود ، پیمانکار می تواند ضمن اتمام کارهای در دست اقدام ، تقاضای خاتمه پیمان را طبق ماده ۶۹ ، بنماید و یا کاهش یاد شده را بپذیرد . تغییرات مدت پیمان ناشی از تغییر کارها ، براساس ماده ۶۴ ، تعیین می شود .

۴-۴۹ انجام تغییرات کارهای موضوع بندهای ۱-۴۹ تا ۳-۴۹ ، پس از صدور « دستور تغییر کار » که در آن ، جزئیات کامل تغییر کار و هر نوع تغییر در قیمت و یا تغییر در مدت پیمان و سایر اصلاحات مورد نیاز برابر مفاد پیمان ، درج شده است ، تنظیم می شود و به امضای دو طرف می رسد و به عنوان یکی از ضمایم پیمان محسوب می گردد .

۵-۴۹ هرگاه دو طرف در مورد تغییرات هزینه و مدت پیمان ، ناشی از تغییر کارها ، ظرف مدت معقولی که اجرای کارهای دیگر موضوع پیمان را دچار تاخیر نکند ، به توافق نرسند ، در این صورت کارفرما انجام و یا عدم انجام تغییرات توسط پیمانکار را به وی ابلاغ می کند . در صورت دستور کارفرما مبنی بر اجرای تغییرات ، به رغم عدم حصول توافق در مورد هزینه و مدت ، پیمانکار موظف به انجام تغییرات است و متعاقباً مذاکرات خود را با کارفرما برای حصول به توافق ادامه می دهد . در صورتی که ظرف مدت ۶۰ روز ، کماکان دو طرف به توافق نهایی نرسند ، موارد طبق ماده ۷۵ ، رسیدگی و تعیین تکلیف می شود . تا قبل از حل اختلاف ، پرداخت به پیمانکار ، طبق مبلغ تغییر یافته پیمان ، براساس محاسبات کارفرما انجام می شود .

۶-۴۹ برای مواردی که بخشی از کارها براساس فهرست بها برآورد شده باشد ، اختلاف مقادیر کارهای انجام شده طبق پیمان ، درمقایسه با مقادیر اولیه ضمیمه پیمان ، نیاز به صدور

دستور تغییر کار موضوع بند ۴۹-۴ را ندارد و تغییرات مبلغ پیمان ، براساس قیمت‌های فهرست بها با رعایت سقف تعیین شده در بند ۴۹-۳ ، تعیین می‌گردد .

۴۹-۷ تغییرات ناشی از قصور پیمانکار در انجام کارهای اصلی و مورد تعهد وی ، تغییر کار تلقی نمی‌شود و پیمانکار موظف به انجام این‌گونه تغییرات پس از تایید مهندس مشاور ، به هزینه خود و در مدت پیمان است .

مهندس مشاور ، بازرسی و کنترل کیفی کار .

ماده ۵۰ - مهندس مشاور

۵۰-۱ کارفرما ، « مهندس مشاور » موضوع ماده ۷ موافقتنامه را ، به منظور استفاده از خدمات

فنی و مهندسی وی به کار گمارده است . حدود وظایف و اختیارات مهندس مشاور ، در پیوست ۸ درج شده است . همچنین ، کارفرما ممکن است خدمات تخصصی بازرسی فنی بخشهایی از کارهای موضوع پیمان را به اشخاص یا موسسات فنی ذیصلاح واگذار کند ، که زیر نظر مهندس مشاور ، انجام وظیفه نمایند .

در صورتی که برخی از وظایف و یا اختیارات کارفرما مبنی بر تایید ، تصویب و یا اخذ تصمیم در موارد مختلف این شرایط عمومی ، به مهندس مشاور تفویض شده باشد ، در آن صورت ، پیمانکار موظف به ارجاع این موارد به مهندس مشاور است .

۵۰-۲ مهندس مشاور ، برای انجام وظایف خود در بخشهای مختلف کارهای ساخت و تامین مصالح و تجهیزات ، عملیات ساختمان و نصب ، نمایندگانی را همراه با حدود وظایف و اختیارات آنها تعیین می کند . مهندس مشاور یا نمایندگان وی ، مجاز به کاستن و یا سلب مسئولیت پیمانکار از انجام تعهدات او و یا صدور دستوراتی که منجر به افزایش مدت اجرای پیمان و یا مبلغ پیمان شود نیستند ، مگر در مواردی که به صراحت در پیوست ۸ تعیین تکلیف شده باشد .

ابلاغ معرفی نمایندگان مهندس مشاور ، باید برای پیمانکار ارسال شود و تا زمانی که پیمانکار رونوشت این گونه ابلاغها را دریافت نکرده است ، دستور های صادر شده از سوی نمایندگان مشاور کارفرما برای او معتبر نیست .

دستور العلهها ، تصمیمها ، و گواهیهای صادر شده از سوی نماینده مهندس مشاور به مثابه دستور های داده شده به وسیله مهندس مشاور است .

اگر پیمانکار نسبت به تصمیمها ، و دستورهای نماینده مهندس مشاور اعتراض داشته باشد ، می تواند موارد را به مهندس مشاور ارجاع کند ، تا وی تصمیم نهایی را اتخاذ کرده و به پیمانکار ابلاغ نماید .

در صورتی که نماینده مهندس مشاور به کیفیت برخی از کارهای ناقص اعتراضی نکرده باشد ، مهندس مشاور می تواند کار یا کارهای انجام شده را بازرسی کند و به پیمانکار دستور رفع نقص آن را بدهد .

۵۰-۳ کارفرما ، می تواند در طول مدت پیمان ، مهندس مشاور را تعویض کند . در این صورت ، مشاور جدید کارفرما باید به همراه شرح وظایف وی ، به پیمانکار معرفی شود .

ماده ۵۱ - بازرسی و کنترل کیفی کار .

۵۱-۱ پیمانکار ، موظف به تحویل برنامه های کنترل کیفی کارهای ساخت مصالح و تجهیزات ، و عملیات ساختمان و نصب در تعهد خود ، پیش از شروع هر بخش از کار ، به مهندس مشاور است .

این برنامه ها ، حاوی سازمان کنترل کیفی پیمانکار ، همچنین مراحل و روشهای انجام آزمایشها ، بازرسیها و سایر کنترلهای لازم است ، که پس از تایید مهندس مشاور ملاک عمل پیمانکار و مهندس مشاور برای کنترل کیفی عملیات قرار می گیرد.

۵۱-۲ پیمانکار ، موظف به انجام آزمایشها و بازرسیهای لازم کارها در محل تولید و ساخت مصالح و تجهیزات و یا در محل اجرای کارهای ساختمان و نصب ، طبق مفاد پیمان است .
هرگاه انجام آزمایشهای اضافی نسبت به موارد پیشبینی شده در پیمان ، از پیمانکار درخواست شود ، پیمانکار موظف به انجام آنهاست ، مشروط بر آنکه هزینه اضافی انجام آزمایشها به وی پرداخت شود .

۵۱-۳ نماینده مهندس مشاور ، می تواند در تمام مراحل آزمایشها و بازرسیهای فنی کارها ، حضور یابد . پیمانکار ، موظف به تامین امکانات و تسهیلات و انجام هماهنگیهای لازم ، در محل تولید و ساخت مصالح و تجهیزات و یا در محل اجرای عملیات ساختمان و نصب ، برای نماینده مهندس مشاور است .

۵۱-۴ پیمانکار ، موظف است حداقل دو هفته قبل از انجام آزمایشهای مربوط به هر بخش از کارها ، برنامه زمانی آنها را به منظور هماهنگیهای لازم ، برای حضور نماینده مهندس مشاور تسلیم کند .

در صورت اعلام موافقت مهندس مشاور با انجام آزمایشها و بازرسیها طبق برنامه زمانی بدون حضور نماینده وی یا عدم حضور نماینده او در زمان تعیین شده بدون اطلاع قبلی ، پیمانکار ، آزمایشها را انجام داده ، گزارشهای مربوط را به مهندس مشاور تسلیم می کند .

۵۱-۵ هر گاه بر طبق آزمایشها و بازرسیها و یا با اعلام مهندس مشاور ، قسمتی از کار ناقص یا معیوب باشد ، پیمانکار موظف به رفع نقص و اصلاح کار و انجام آزمایشها و بازرسیهای لازم در مورد کارهای اصلاح شده به هزینه خود است .

در صورتی که پیمانکار ظرف مدت متعارفی پس از اعلام مهندس مشاور ، نسبت به رفع نقص اقدام نکند ، کارفرما می تواند با اخطار قبلی به پیمانکار ، نسبت به انجام اصلاحات و رفع نقایص ، اقدام کرده ، و هزینه های مربوط را با احتساب هزینه های بالاسری ، به حساب بدهی پیمانکار منظور نماید .

۵۱-۶ هرگاه در نتیجه آزمایشها و بازرسیها ، اشکالها و نواقص مکرر در بخش مکرر در بخش یا بخشهایی از کارها مشاهده شود ، که به نظر مهندس مشاور ناشی از عدم به کارگیری نیروی انسانی ماهر ، یا مصالح و تجهیزات نامرغوب ، یا روش نامناسب ، یا عدم به کارگیری تجهیزات ساختمانی مناسب برای کار باشد ، مهندس مشاور می تواند دستور توقف اجرای آن بخش یا بخشهای کار را ، تا رفع عوامل اشکالها از سوی پیمانکار ، صادر کند . این موضوع ، هیچ حقی را برای پیمانکار ، به منظور ادعای هزینه اضافی و یا افزایش مدت پیمان ایجاد نمی کند .

۵۱-۷ پیمانکار ، موظف است برای مواردی از کارها که نیاز به آزمایش و بازرسی و یا تایید قبل از پوشیده شدن و یا مدفون شدن دارند ، اجازه مهندس مشاور را برای پوشاندن کار مورد نظر اخذ نموده ، سپس اقدام کند . در غیر این صورت ، با دستور مهندس مشاور ، پیمانکار باید با

هزینه خود ، هر نوع پوشش انجام شده را از روی کار برداشته ، آن را برای انجام آزمایشها و بازرسیها و سپس تایید مهندس مشاور ، آشکار سازد .

۵۱-۸ بارگیری و حمل مصالح و تجهیزاتی که بنا به سفارش پیمانکار ، به وسیله سازندگان مورد تایید کارفرما ساخته می شوند . تنها پس از بررسی مدارک بازرسی ساخت و کنترل نهایی ، و صدور مجوز حمل توسط بازرس فنی یا مهندس مشاور ، مجاز است .

۵۱-۹ در موارد ابهام در تفسیر و یا نتیجه گیری از آزمایشها و بازرسیهای فنی به عمل آمده ، پیمانکار و مهندس مشاور ، پس از کسب نظر مرجع فنی تعیین شده در شرایط خصوصی ، ابهامات را رفع و کارها را بر آن اساس دنبال می کنند .

پرداختهای به پیمانکار - تغییرات مبلغ پیمان

ماده ۵۲ - شمول مبلغ پیمان

مبلغ پیمان ، عبارت از مبلغ درج شده در ماده ۳ موافقتنامه و تغییرات موضوع ماده ۵۶ است ، که در برابر انجام تعهدات پیمانکار و به ترتیب درج شده در مواد بعدی ، به پیمانکار پرداخت می شود . مبلغ پیمان ، از جمله شامل جبران هزینه های زیر ، به منظور انجام کارهای موضوع پیمان به وسیله پیمانکار و نیز سود پیمانکار است .

۱-۵۲ هزینه نیروی انسانی مورد نیاز برای انجام بخشهای مختلف کارهای ساخت ، اجرا و ... اعم از نیروهای مستقیم و نیروهای غیر مستقیم از قبیل عوامل مدیریتی مستقر در کارگاه و یا سایر محلهای مرتبط با کار ، که شامل دستمزد و تمام مزایای قانونی و سایر هزینه های مرتبط با استخدام و به کارگیری آنان است .

۲-۵۲ هزینه تهیه مصالح و تجهیزات و سایر مواد مورد نیاز ، برای انجام کار و همچنین تامین لوازم یدکی طبق پیوست ۱۱ .

۳-۵۲ هزینه حمل و نقل و انبارداری تجهیزات و مصالح و لوازم یدکی و سایر مواد مورد نیاز اجرای کار .

۴-۵۲ هزینه خدمات فنی فروشندگان تجهیزات در کارگاه ، در موارد لزوم .

۵-۵۲ هزینه های پرداختی به پیمانکاران دست دوم به منظور انجام بخشهایی از کارهای ساختمان و نصب ، آزمایشها ، بازرسیها و سایر خدمات فنی مورد نیاز .

۶-۵۲ هزینه کرایه ماشین آلات ، تجهیزات و تاسیسات ساختمانی مورد نیاز اجرای کار .

۷-۵۲ هزینه انجام کارها ، خدمات و تامین مصالح و تجهیزات ، از محل مبالغ مشروط .

۸-۵۲ هزینه های متفرقه دیگر ، شامل :

۱-۸-۵۲ هزینه آموزش کارکنان کارفرما ، طبق پیوست ۱۲ .

۲-۸-۵۲ هزینه مسافرت و نقل و انتقال کارکنان پیمانکار ، در اجرای کارهای موضوع پیمان .

۳-۸-۵۲ هزینه های مرتبط با بارگیری ، حمل ، تخلیه ، نصب و برچیدن انواع تاسیسات و تجهیزات و ماشین آلات ساختمانی و ابزار آلات و مواد مصرفی مورد نیاز آنها .

۴-۸-۵۲ هزینه های مورد نیاز ، برای احداث ، نگهداری ، حفاظت ، بهره برداری و برچیدن محل اسکان موقت کارکنان در کارگاه و یا جاهای دیگر و دفاتر کار آنان و خدمات و سرویسهای جاری مورد نیاز آنها .

۵-۸-۵۲ هزینه های مربوط به احداث تأسیسات موقت ، از قبیل سیستم های تأمین آب ، برق ، تلفن ، گاز ، برای کارگاه و هزینه های جاری آنها .

۶-۸-۵۲ هزینه تهیه انواع ضمانتنامه ها و بیمه نامه ها .

۷-۸-۵۲ هزینه انواع مالیاتها و سایر عوارض قانونی ، متعلق به پیمانکار ، و مرتبط با پیمان .

۸-۸-۵۲ سایر هزینه هایی که طبق شرایط خصوصی ، به عهده پیمانکار است .

ماده ۵۳ - پرداختهای موقت

۵۳-۱ پرداختهای به پیمانکار ، موضوع ماده ۴ موافقتنامه ، براساس « جدول تفکیک مبلغ پیمان برای بخشهای مختلف کار » ، موضوع پیوست ۱ و یا برحسب مورد ، براساس فهرست مقادیر و بهای درج شده در پیوست ۲ و با توجه به میزان کار واقعی انجام شده ، به روش درج شده در بند ۵-۱ پیوست ۵ ، صورت می گیرد .

۵۳-۲ به منظور تقویت بنیه مالی پیمانکار ، و برای تامین امکانات پیش نیاز اجرای کار ، مبلغی به عنوان پیش پرداخت که میزان آن در پیوست ۵ مشخص می شود ، در برابر دریافت ضمانتنامه معتبر و قابل قبول کارفرما ، طبق ماده ۱۱ ، به پیمانکار پرداخت می شود .

۵۳-۳ در پایان هر ماه و یا مقاطع زمانی تعیین شده در بند ۵-۲ پیوست ۵ ، پیمانکار صورت وضعیت کارهای انجام شده تا آن تاریخ را ، طبق کاربرگهایی که با توافق مهندس مشاور تنظیم می شود ، تهیه و به مهندس مشاور تسلیم می کند . به ضمیمه صورت وضعیت ، تمام اسناد مثبت مورد نیاز ، طبق مفاد پیمان تحویل می شود . پیمانکار ، قیمت مصالح و تجهیزات حمل شده به محل کارگاه را ، با ارائه اسناد مثبت حمل و بیمه حمل ، و در صورت بدون عیب بودن آنها ، و مدارک دال بر انتقال مالکیت آنها به کارفرما و عدم وجود مدعی برای آنها و پوشش بیمه ای برای آنها ، در صورت وضعیتهای درج می کند . ارقام و مقادیر درج شده در صورت وضعیتهای موقت و همچنین ، پرداختهای مربوط به آنها جنبه موقت و غیر قطعی دارد ، اما لازم است که این مقادیر در مقایسه با مقادیر واقعی از دقت کافی برخوردار باشد ، به نحوی که از بروز مشکلات و صرف وقت به هنگام رسیدگی به صورت وضعیتهای موقت و قطعی ، جلوگیری شود . مسئولیت تاخیر در رسیدگی به صورت وضعیتهای ناشی از عدم اعمال موارد یاد شده ، به عهده پیمانکار است .

۵۳-۴ مهندس مشاور ، صورت وضعیت دریافت شده را حداکثر ظرف ده روز ، بررسی و در صورت وجود اشکال در آن ، با تعیین دلایل و موارد اشکال ، آن را برای اصلاح به پیمانکار عودت می دهد . در صورتی که صورت وضعیت دریافت شده ، که باید ظرف مهلت تعیین شده بررسی شود ، از طرف مهندس مشاور قابل قبول تشخیص داده شود ، برای کارفرما ارسال می گردد و مراتب از سوی مهندس مشاور به پیمانکار اطلاع داده می شود . کارفرما ، ظرف مهلت بیست روز از تاریخ دریافت صورت وضعیت ، مبلغ صورت وضعیت را به پیمانکار پرداخت می کند . هرگاه به هر دلیل ، بررسی و تایید کارفرما برای پرداخت بیش از ۲۰ روز به طول انجامد ، کارفرما موافقت می کند که بنا به درخواست پیمانکار ، هفتاد درصد مبلغ صورت وضعیت تایید شده مهندس مشاور را پس از کسر کسور مربوط ، به طور علی الحساب به پیمانکار پرداخت نماید .

کارفرما ، می تواند به منظور جلوگیری از ضرر و زیان وارده به خود و با توجه به انجام آزمایشها و بازرسیهای بعدی و یا کسب اطلاعات و شواهد جدید در موارد زیر ، از پرداخت تمام و یا قسمتی از صورت وضعیت خودداری کند و در صورت لزوم ، پرداختهای قبلی را نیز به حساب بدهی پیمانکار منظور نماید .

۵۳-۴-۱ در مواردی که تمام یا بخشی از کارهای انجام شده دارای نقص بوده و یا کارهای تکمیل شده قبلی دچار صدمه شده و نیاز به اصلاح و یا جایگزینی داشته باشد .

۵۳-۴-۲ در صورتی که مبلغ پیمان به علت صدور دستور تغییر کارها کاهش یافته باشد ، و این کاهش در صورت وضعیت های قبلی منظور نشده باشد .

۵۳-۴-۳ هرگاه به دلیل قصور پیمانکار در انجام اصلاحات لازم در کارها در زمان مقرر ، کارفرما با توجه به بند ۵۱-۵ ، رأساً اقدام به اصلاح کارهای معیوب کرده باشد .

۵۳-۴-۴ وقوع هر یک از شرایطی که منجر به برکناری پیمانکار ، طبق ماده ۶۸ شود .

۵۳-۴-۵ در صورت بروز هر نوع ادعا ، از جمله هر نوع ادعای مالکیت علیه کارفرما ، ناشی از عملکرد پیمانکار و به طور کلی اجرای پیمان .

۵۳-۴-۶ هر عامل دیگری که به طور منطقی باعث کسر تمام و یا قسمتی از صورت وضعیت پیمانکار شود .

۵۳-۵ پیمانکار تعهد می کند که با دریافت مبلغ هر صورت وضعیت ، تمام کارها و مصالح و تجهیزات درج شده در آن صورت وضعیت ، به تملک کارفرما درآمده و پیمانکار موظف به رفع هرگونه ادعا و اعتراض اشخاص ثالث ، نسبت به آنهاست.

۵۳-۶ تایید و پرداخت مبلغ صورت وضعیت ها به پیمانکار ، از مسئولیت اصلی وی در انجام تعهداتش طبق پیمان نمی کاهد و به معنای تایید کیفی یا کمی کارها توسط کارفرما نیست . پیمانکار موظف است کارها را تکمیل کرده ، در صورت بروز هر نوع اشکال در کارهایی که صورت وضعیت آنها پرداخت شده است ، نسبت به رفع عیب و یا جایگزینی آنها اقدام نماید . ۵۳-۷ از هر یک از پرداختهای موقت به پیمانکار ، مبالغ زیر کسر می شود .

۵۳-۷-۱ درصدی به عنوان تضمین حسن انجام کار کسر می شود و در حساب جداگانه ای نزد کارفرما نگهداری می گردد . درصد کسور حسن انجام کار که می تواند برای بخشهای مختلف کار متفاوت باشد ولی مجموع مبلغ آن نباید بیش از ده درصد مبلغ پیمان باشد ، در شرایط خصوصی پیمان مشخص می شود . در موارد مسکوت در شرایط خصوصی ، این مبلغ ده درصد مبلغ صورت وضعیت هاست ۵۳-۷-۲ سایر کسور از جمله موارد زیر است :

- بیمه تامین اجتماعی ، طبق مقررات نافذ در زمان اجرای کار .
- مالیات پیمان ، طبق مقررات نافذ در زمان اجرای کار .
- پرداختهای علی الحساب به پیمانکار ، و همچنین مبالغ مربوط به استهلاک پیش پرداخت .

— هزینه کارهای انجام شده و یا مصالح و تجهیزات واگذار شده از سوی کارفرما ، که در زمره تعهدات پیمانکار است .

۵۳-۸ هرگاه کارفرما نتواند ظرف مدت مقرر در بند ۵۳-۴ ، صورت وضعیت های پیمانکار را پرداخت کند ، به تناسب مدت تاخیر در پرداختهای مربوط ، مبلغی به عنوان جبران هزینه های اضافی پیمانکار در مدت تاخیر ، که میزان آن در شرایط خصوصی مشخص می شود ، به وی پرداخت می کند .

در صورت تأخیر پرداخت بیش از سه ماه از سوی کارفرما ، پیمانکار می تواند به استناد ماده ۶۹ ، خاتمه پیمان را درخواست کند .

ماده ۵۴ - مبالغ مشروط (provisional sum)

۵۴-۱ در صورتی که در بند ۳-۲-۴ موافقتنامه ، مبلغی به عنوان مبلغ مشروط پیش بینی شده باشد ، این مبلغ برای انجام کارها ، خدمات ، تامین مصالح و تجهیزات ، به شرح پیوست ۱۷ است که در صورت دستور کارفرما ، کارهای مربوط به وسیله پیمانکار انجام می شود .

۵۴-۲ هر نوع پرداخت از محل مبلغ مشروط به تناسب کارها ، خدمات یا تامین مصالح و تجهیزاتی صورت می گیرد که با دستور کارفرما از پیمانکار درخواست شده باشد . درج مبلغ مشروط در پیمان ، هیچ گونه تعهدی برای کارفرما در برابر پیمانکار ایجاد نمی کند .

۵۴-۳ نحوه پرداخت از مبالغ مشروط ، به شرح زیر است :

۵۴-۳-۱ بهای انجام کارهایی که شامل تهیه مصالح و یا انجام خدمات به وسیله پیمانکار است ، به روش تعیین شده در بند ۵۶-۲ ، به پیمانکار پرداخت می شود .

۵۴-۳-۲ در مواردی که فقط تهیه و تامین مصالح و تجهیزات از پیمانکار درخواست شود ، قیمت واقعی پرداخت شده به وسیله پیمانکار ، براساس اسناد مثبت ، به علاوه درصدی به عنوان هزینه های بالاسری (شامل سود پیمانکار) که میزان آن در شرایط خصوصی تعیین شده است ، به پیمانکار پرداخت می شود.

ماده ۵۵ - پرداختهای ارزی

در صورتی که در ماده ۳ موافقتنامه ، پرداخت بخشی از مبلغ پیمان به ارز خارجی تعیین شده باشد ، نرخ تسعیر ، و سایر ضوابط مربوط به این گونه پرداختها ، طبق مفاد درج شده در شرایط خصوصی است .

ماده ۵۶ - تغییرات در مبلغ پیمان

۵۶-۱ مبلغ پیمان فقط در شرایط زیر قابل تغییر است :

۵۶-۱-۱ صدور دستور تغییر کار ، که منجر به افزایش یا کاهش مبلغ پیمان شود .

۵۶-۱-۲ تغییر مقادیر کارهای انجام شده طبق مدارک پیمان ، در مقایسه با مقادیر اولیه ضمیمه پیمان برای بخشی از پیمان ، که براساس فهرست بها تنظیم شده باشد ، موضوع بند ۴۹-۶ .

۵۶-۱-۳ کاهش مبلغ ناشی از خسارت تاخیر در اتمام به موقع کار ، موضوع بند ۵-۴ موافقتنامه .

۵۶-۱-۴ افزایش مبلغ ناشی از تسریع کار ، به شرط پیش بینی پرداخت هزینه تسریع کار ، در شرایط خصوصی .

۵۶-۱-۵ تغییر مبلغ ناشی از تعدیل در صورتی که در شرایط خصوصی برای جبران نوسان قیمت مصالح و تجهیزات ، کرایه ماشین آلات ساختمانی ، دستمزد نیروی انسانی و ... تعدیل پیش بینی شده باشد ، این تغییرات طبق روش پیش بینی شده در پیوست ۴ ، اعمال می گردد .

۵۶-۱-۶ کاهش مبلغ پیمان به دلیل قصور پیمانکار در اقدام به موقع برای اصلاح کارهای ناقص و انجام کار به وسیله کارفرما ، موضوع بند ۵۱-۵ .

۵۶-۲ نحوه محاسبه تغییر مبلغ پیمان ناشی از تغییر کارها .

۵۶-۲-۱ در مواردی که فهرست بها طبق یکی از پیوستهای ۲ (برای بخشی از پیمان که براساس فهرست بها محاسبه می شود) و یا پیوست ۳ (فهرست بهای واحد کارهای اضافی و یا نقصانی) ، ضمیمه پیمان باشد ، و بهای کارهای اضافی و یا نقصانی در آنها موجود باشد ، برحسب مورد ، از قیمت فهرستهای یاد شده استفاده می شود .

۵۶-۲-۲ در مواردی که فهرستهای یاد شده در بند ۵۶-۲-۱ ، ضمیمه پیمان نباشد ، و یا بهای کارهای اضافی و یا نقصانی در آنها موجود نباشد ، قیمت کارهای اضافی و یا نقصانی ، به یکی از دو روش زیر محاسبه می شود :

— قیمت کارهای اضافی و یا نقصانی برحسب مورد ، براساس نرخ عوامل (نیروی انسانی و ماشین آلات) درج شده در بندهای ۲-۲ پیوست ۲ و ۳-۲ پیوست ۳ پیمان و مدارک مثبت خرید مصالح و تجهیزات ، پس از منظور کردن هزینه های بالاسری (شامل سود پیمانکار) ، محاسبه می شود .

— در صورت توافق دو طرف ، قیمت کارهای اضافی و یا نقصانی ، می تواند به صورت یک مبلغ مقطوع و یا ردیفهای جدید فهرست بها ، با رعایت سایر مفاد پیمان تعیین شود .

۵۶-۳ برای محاسبه تغییر مبلغ پیمان ناشی از تغییر احجام مقادیر کار انجام شده طبق پیمان نسبت به برآورد اولیه ، موضوع بند ۴۹-۶ (برای مواردی که بخشی از پیمان براساس فهرست بها تنظیم شده باشد) ، مبلغ پیمان به تناسب حجمها و مقادیر کارهای انجام شده طبق پیمان و براساس فهرست بهای ضمیمه پیمان ، محاسبه می شود .

۵۶-۴ کاهش مبلغ پیمان به دلیل قصور پیمانکار در اقدام به موقع برای اصلاح کارهای ناقص و انجام کار به وسیله کارفرما ، موضوع بند ۵۶-۱-۶ ، برحسب مورد ، طبق یکی از روشهای تعیین شده در بند ۵۶-۲ ، محاسبه می شود .

ماده ۵۷- صورت وضعیت قطعی

۵۷-۱ پس از انجام تحویل موقت طبق ماده ۶۰، همچنین تحویل تمام اسناد و مدارک باقیمانده

به کارفرما، از قبیل دستور العملهای راه اندازی، راهبری و نگهداری تجهیزات، نقشه ها و مدارک فنی موضوع بند ۱۸-۵ پیوست ۱۸، مدارک بازرسی و آزمایش تجهیزات و عملیات ساختمانی و نصب، و مدارک مرتبط با بیمه نامه ها و ضمانتنامه ها و هر نوع سند و مدرک دیگری که در پیمان به آنها اشاره شده است، پیمانکار صورت وضعیت قطعی کارهای موضوع پیمان را تنظیم نموده و همراه مدارک زیر، تسلیم مهندس مشاور می کند:

۵۷-۱-۱ هرگونه بیمه نامه لازم برای مصون نگهداشتن کارفرما از ادعای اشخاص ثالث، از زمان تحویل موقت به بعد، طبق شرایط خصوصی.

۵۷-۱-۲ مدارک دال بر حل و فصل هرگونه دعوی، از جمله ادعای مالکیت اشخاص ثالث، در رابطه با اموال و حقوق موضوع پیمان.

پیمانکار به همراه این مدارک، اقرارنامه ای را تنظیم میکند که طی آن، هرگونه حق تصرف و یا داشتن بدهی را در رابطه با پرداخت حقوق و دستمزد کارکنان، مصالح و یا تجهیزات و سایر مطالباتی که ممکن است متوجه کارفرما شود، منتفی دانسته و نسبت به حل و فصل ادعاها و پرداخت بدهیهای خود، پیمانکاران دست دوم و فروشندگان، توافقیهای لازم را با طرفهای ذینفع به عمل آورده است.

۵۷-۲ در صورتی که به تشخیص کارفرما، پیمانکار تمام تعهدات قراردادی خود را طبق اسناد پیمان انجام داده باشد، و مدارک پیوست صورت وضعیت تعیین شده در بند ۵۷-۱، کامل باشد، از سوی مهندس مشاور، ظرف مدت ده روز، مراتب پذیرش و قبولی صورت وضعیت، برای بررسی و پرداخت، به پیمانکار اعلام می شود. در غیر این صورت، ضمن بازگرداندن آن، دلایل عدم پذیرش صورت وضعیت، ظرف همان مهلت به پیمانکار اعلام می گردد، تا وی نسبت به رفع نواقص کارها و یا تکمیل مدارک اقدام کرده، و مجدداً صورت وضعیت را تسلیم نماید. پس از دریافت صورت وضعیت قابل قبول، و به همراه اسناد و مدارک لازم، مهندس مشاور ظرف مدت ۶۰ روز، صورت وضعیت مربوط را رسیدگی و تایید نموده و به کارفرما تسلیم میکند. کارفرما ظرف ۶۰ روز از تاریخ دریافت صورت وضعیت، مبلغ صورت وضعیت قطعی را پس از کسور مربوط، به پیمانکار پرداخت می کند و نسبت به آزاد سازی تضمین حسن انجام کار و انجام تعهدات به ترتیب طبق بندهای ۱۴-۲ و ۱۴-۳ اقدام می نماید. هرگاه کارفرما طلب پیمانکار را ظرف مهلت تعیین شده پرداخت نکند یا برای آزاد سازی ضمانتنامه های پیمانکار اقدام ننماید، طبق بند ۵۳-۸ خسارت تاخیر پرداخت به پیمانکار تعلق می گیرد.

هرگاه براساس صورت وضعیت قطعی، پیمانکار بدهکار شود، باید در مدت ۳۰ روز از تاریخ تایید صورت وضعیت، طلب کارفرما را بپردازد و اگر از این پرداخت استنکاف ورزد یا تاخیر کند، کارفرما حق دارد بدون انجام تشریفات قضائی، طلب خود را از محل سپرده ها و تضمینهای موجود پیمانکار وصول نماید و اگر مبالغ آنها تکافو نکند، با رعایت قوانین جاری کشور از دیگر داراییهای او وصول کند.

۵۷-۳ در صورتی که کارهای موضوع پیمان ، بدون قصور پیمانکار ، دارای تأخیر قابل ملاحظه‌ای باشد ، و پیشرفت کار پیمانکار به حدی رسیده باشد که مبلغ کارهای باقیمانده کمتر از کسور تضمین حسن انجام کار نزد کارفرما باشد ، پیمانکار می تواند صورت وضعیت قطعی کارهای تحویل شده بدون نقص و تکمیل شده تا آن تاریخ را تنظیم نموده و به مهندس مشاور تسلیم کند تا طبق این ماده مورد اقدام قرار گیرد . در این صورت ، سایر تعهدات پیمانکار برای ادامه کارها به قوت خود باقی مانده ، و قرارداد همچنان نافذ خواهد بود .

۵۷-۴ با تأیید صورت وضعیت قطعی از سوی دو طرف ، پیمانکار ، از هرگونه ادعایی علیه کارفرما در رابطه با پیمان ، صرف نظر می کند ، مگر در مورد ادعاهایی که قبل از تأیید صورت وضعیت قطعی مطرح کرده باشد ، اما حل و فصل آن توسط دو طرف ، به زمانهای بعد موکول شده باشد .

مراحل تکمیل و تحویل کار

ماده ۵۸ - تکمیل مکانیکی (MECHANICAL COMPLETION)

۱-۵۸ پیمانکار ، پس از اتمام مراحل ساختمان و نصب کار موضوع پیمان ، و آماده شدن برای پیش‌راه‌اندازی (PRECOMMISSIONING) ، مراتب را همراه برنامه زمانی انجام آزمایشها و عملیات پیش‌راه‌اندازی به مهندس مشاور اطلاع داده و درخواست حضور نمایندگان کارفرما و مهندس مشاور را در آزمایشها و عملیات پیش‌راه‌اندازی و انجام تعهدات احتمالی کارفرما ، طبق پیوست ۱۳ پیمان می نماید .

۲-۵۸ مهندس مشاور پس از بازدید کامل کارها ، حداکثر ظرف مدت هفت روز ، فهرست نواقص احتمالی کارها را تهیه و به پیمانکار ابلاغ می کند . پیمانکار طبق برنامه زمانی مورد تأیید مهندس مشاور ، نسبت به رفع نواقص اقدام کرده ، و مراتب را برای تأیید به وی اعلام می کند .

۳-۵۸ پس از تأیید مهندس مشاور ، مبنی بر آماده بودن کار برای پیش‌راه‌اندازی ، عملیات پیش‌راه‌اندازی طبق دستورالعملها و مشخصات فنی که قبلاً به تصویب و یا اطلاع کارفرما رسیده است ، با حضور مهندس مشاور و نمایندگان کارفرما ، به وسیله پیمانکار انجام می شود . در خاتمه ، پس از رفع نواقص اساسی اعلام شده از سوی مهندس مشاور ، گواهی تکمیل مکانیکی کارها و آمادگی واحد برای راه‌اندازی ، به وسیله مهندس مشاور صادر می گردد .

ماده ۵۹ - راه‌اندازی و آزمایش عملکردی (COMMISSIONING & PERFORMANCE TEST)

۱-۵۹ پس از صدور گواهی تکمیل مکانیکی ، پیمانکار تأمین تعهدات کارفرما را برای راه‌اندازی ، طبق پیوست ۱۳ درخواست میکند ، و پس از هماهنگی به عمل آمده ، عملیات راه‌اندازی طبق دستورالعمل های راه‌اندازی که قبلاً به تصویب کارفرما رسیده است ، انجام می شود .

۲-۵۹ پس از راه‌اندازی و برقراری شرایط عملیاتی عادی و پایدار ، پیمانکار مراتب را به کارفرما اطلاع داده و شروع آزمایشهای عملکردی را درخواست می کند.

۳-۵۹ پس از تأیید کارفرما مبنی بر شروع آزمایشهای عملکردی ، آزمایشها به ترتیب و طبق روشهای درج شده در پیوست ۹ ، به منظور دستیابی به عملکرد تعیین شده در این پیوست ، انجام می شود .

۴-۵۹ در صورت عدم حصول تمام و یا برخی از شاخصهای عملکردی و مصارف که ناشی از طراحی و مهندسی انجام شده از سوی کارفرما نباشد ، طبق بند ۹-۳ پیوست ۹ ، عمل می شود .

ماده ۶۰ - تحویل موقت

۱-۶۰ پس از اتمام آزمایشهای عملکردی موضوع ماده ۵۹، و حصول شاخصهای عملکردی و مصارف طبق بند ۹-۲ پیوست ۹، و یا اجرای تمهیدات پیش بینی شده در بند ۹-۳ پیوست ۹، پیمانکار درخواست تحویل موقت از کارفرما میکند. به همراه این درخواست، تمام مدارک مربوط به بازرسیها و آزمایشهای انجام شده و نقشه های طبق ساخت (در صورتی که تا آن زمان تسلیم نشده باشد)، باید از سوی پیمانکار تحویل شود.

۲-۶۰ مهندس مشاور، پس از بازدید کامل کارها و حصول اطمینان از نبودن اشکالهای اساسی در کار و آمادگی آن برای تحویل موقت، مراتب را به کارفرما اعلام می کند.

کارفرما، پس از اعلام مهندس مشاور، تاریخی را که حداکثر ۱۵ روز از زمان درخواست پیمانکار برای تحویل موقت دیرتر نخواهد بود، برای حضور نمایندگان کارفرما، مهندس مشاور و پیمانکار، در محل تعیین می نماید. نمایندگان کارفرما و مهندس مشاور، به اتفاق پیمانکار، در موعد مقرر در محل حاضر شده، ضمن بازدید از کارها، نسبت به تنظیم صورتجلسه تحویل موقت، به همراه فهرست نواقص باقیمانده در کارها، اقدام می کنند.

پیمانکار، موظف است نواقص تعیین شده را طبق برنامه ای که در صورتجلسه تحویل موقت تعیین شده است، حداکثر تا قبل از تسلیم صورت وضعیت قطعی، برطرف کرده، سپس صدور گواهی رفع نقص را از مهندس مشاور درخواست کند.

مهندس مشاور، پس از بازدید و بازرسیهای لازم و حصول اطمینان از رفع نواقص، گواهی رفع نقص را صادر کرده و پس از تایید کارفرما، نسخه ای از آن را برای پیمانکار ارسال می دارد. پرداخت صورت وضعیت قطعی پیمانکار، علاوه بر موارد درج شده در بند ۵۷-۱، منوط به ارائه گواهی رفع نقص است.

۳-۶۰ تحویل موقت قسمتهایی از کار که طبق مشخصات فنی نیاز به راه اندازی و آزمایشهای عملکردی، موضوع ماده ۵۹، ندارند و آماده بهره برداری هستند، نیز به روش پیش بینی شده در بندهای ۶۰-۱ و ۶۰-۲، انجام می شود.

۴-۶۰ تحویل موقت قسمتهای مستقلی از کار، قبل از تحویل کل کار، در شرایط زیر مجاز است: ۶۰-۴-۱ در صورتی که برای تحویل قسمتهای جداگانه کار و برنامه زمانی آنها در پیمان پیش بینی لازم شده باشد.

۶۰-۴-۲ در طول مدت پیمان، کارفرما نیاز به تحویل قسمتهایی از کار را قبل از تحویل کل کار داشته باشد. در این صورت، مراتب را به پیمانکار ابلاغ می کند و پیمانکار بررسی لازم را برای حصول اطمینان از عدم تداخل و یا ایجاد مشکل در سایر قسمتها و عملکرد کل کار، به عمل آورده و موضوع، مورد توافق دو طرف قرار می گیرد. در هر یک از این موارد، تحویل موقت قسمتهای مورد نظر، به ترتیب بندهای ۶۰-۱ تا ۶۰-۳ انجام می شود.

۵-۶۰ پس از تحویل موقت عملیات موضوع پیمان، پیمانکار موظف است نسبت به برچیدن کارگاهها، انبارها، دفترها و محلهای اسکان موقت خود، خروج ماشین آلات ساختمانی، هر نوع مواد و مصالح متعلق به خود و هر نوع مواد زائد باقیمانده از برچیدن کارگاهها و

تأسیسات موقت خود ، اقدام کند . هرگاه بخشی از مصالح مازاد ، تأسیسات موقت و تجهیزات ایجاد شده به وسیله پیمانکار ، مورد نیاز کارفرما باشد ، نحوه واگذاری آنها در شرایط خصوصی بیان می شود .

۶۰-۶ کارفرما ، امکان دسترسی در حد متعارف را برای تعمیر و یا رفع عیبهای مشخص شده در دوران مسئولیت رفع نقص ، برای پیمانکار فراهم می کند .

ماده ۶۱ - دوره مسئولیت رفع نقص

۶۱-۱ پس از تحویل موقت کارها به شرح ماده ۶۰ ، هرگاه ظرف مدت حداقل یک سال و یا هر زمان طولانی تر دیگری که در شرایط خصوصی بیان شده باشد ، هر نوع عیب و نقصی در کارهای در تعهد پیمانکار مشاهده شود ، پیمانکار موظف است بلافاصله پس از دریافت دستور کارفرما ، نسبت به رفع نقص ، اصلاح و جایگزین نمودن کار معیوب و رفع آسیبهای ناشی از آن به بخشهای دیگر کار ، به هزینه خود اقدام کند . مشروط بر آن که عیوب و نواقص ، ناشی از نگهداری و یا بهره برداری نادرست کار ، مغایر با مشخصات فنی و دستورالعملهای بهره برداری و نگهداری از سوی کارفرما ، نباشد .

۶۱-۲ پیمانکار ، موظف است پس از انجام اصلاحات و یا تعویض و جایگزینی های لازم برای رفع عیب و نقص ، آزمایشهای لازم را برای حصول اطمینان از رفع عیب و اخذ تأیید کارفرما ، به هزینه خود انجام دهد .

۶۱-۳ پس از رفع عیب هر قسمت از کار و تأیید کارفرما مبنی بر صحت انجام آنها ، دوره مسئولیت رفع نقص آن قسمت از کار ، از همان تاریخ شروع می شود .

۶۱-۴ هرگاه پیمانکار پس از ابلاغ دستور کارفرما مبنی بر رفع عیب و نقص کارها ، طی مدت معقولی نسبت به رفع عیوب اقدام نکند ، و یا در عمل نتواند عیوب را به نحوی صحیح رفع کند ، کارفرما می تواند رأساً اقدام به رفع عیب نماید . در این صورت ، پیمانکار موظف است ماشین آلات ساختمانی ، مصالح و تجهیزات موجود در انبارهای خود را در اختیار کارفرما بگذارد . هزینه های انجام شده به وسیله کارفرما ، با احتساب هزینه های نیروهای غیر مستقیم و بالاسری های مربوط ، به حساب بدهکاری پیمانکار منظور می شود .

ماده ۶۲ - تحویل قطعی

در پایان دوره مسئولیت رفع نقص ، موضوع ماده ۶۱ ، پس از درخواست پیمانکار و بررسی و تأیید کارفرما ، تاریخ و برنامه زمانی انجام آزمایشها و یا بازدید ، به همان نحو که در ماده ۶۰ بیان شده است ، تعیین می شود و پس از بازدید از کارها ، در صورت عدم مشاهده عیب و نقص در کار ، نسبت به تحویل قطعی کار اقدام می گردد . در صورت مشاهده عیب و نقص در کارها ، مراتب به پیمانکار ابلاغ می شود ، تا پس از رفع نواقص ، تحویل قطعی انجام شود .

تغییرات مدت پیمان، تأخیر، تعلیق، خاتمه پیمان

ماده ۶۳ - زمانهای پیمان

تاریخ شروع کارهای موضوع پیمان، تاریخ تعیین شده در بند ۵-۲ موافقتنامه است، و پیمانکار موظف به شروع کارها در این تاریخ است، به ترتیب تعیین شده در بند ۳-۲ این شرایط عمومی و تکمیل کار در مدت تعیین شده در بند ۵-۳ موافقتنامه.

هریک از مقاطع زمانی اصلی تعیین شده برای کارهای موضوع پیمان، مانند مدت پیمان از ارکان اصلی پیمان محسوب می شود.

ماده ۶۴ - تغییرات مدت پیمان

۱-۶۴ تمدید مدت پیمان

تمام زمانها و مدت‌های پیش بینی شده برای شروع و خاتمه و مقاطع اصلی کارها، تنها در صورت وقوع هر یک از شرایط زیر، می توانند افزایش یابند.

۱-۶۴-۱ صدور دستور تغییر کار موضوع بند ۴۹-۴، که منجر به افزایش مدت پیمان شود.

۱-۶۴-۲ عدم انجام برخی از تعهدات کارفرما مرتبط با کار موضوع ماده ۴۷، با رعایت و ملاحظات پیش بینی شده در آن، که مانع از انجام به موقع کارهای موضوع پیمان و یا بخشهایی از آن شود.

۱-۶۴-۳ بروز شرایط قهری، موضوع ماده ۷۳.

۱-۶۴-۴ تغییر قوانین و مقررات، که به طور مستقیم باعث تأخیر در انجام بخشهایی از کار شود.

۱-۶۴-۵ بروز شرایط جوی استثنایی مانع انجام کار.

۱-۶۴-۶ تصمیم کارفرما مبنی بر به کارگیری پیمانکاران دیگر در محدوده کار پیمانکار، به شرح درج شده در بند ۳۸-۲.

۱-۶۴-۷ تعلیق مدت پیمان، موضوع ماده ۶۵.

۱-۶۴-۸ وقوع سایر عوامل و شرایط غیرقابل پیش بینی که ناشی از قصور پیمانکار نبوده و باعث تأخیر در اجرای کار شود.

در اثر هر یک از شرایط یاد شده، پیمانکار درخواست تمدید مدت پیمان را همراه با اسناد و مدارک مثبت به کارفرما تسلیم می کند، تا پس از بررسی کارفرما و توافق دو طرف، مدت تمدید مشخص و ملاک عمل قرار گیرد و به تناسب، برنامه های زمانی کارهای باقیمانده، به وسیله پیمانکار اصلاح شده و مجموعه مدارک، ضمیمه پیمان گردد.

۲-۶۴ کاهش مدت پیمان

تمام زمانها و مدت‌های پیش بینی شده در پیمان، در شرایط زیر می توانند کاهش یابند:

۲-۶۴-۱ صدور دستور تغییر کار، موضوع بند ۴۹-۴ (تغییر در کارها)، که منجر به کاهش مدت پیمان شود.

۶۴-۲-۲ کارفرما می تواند اتمام زودتر از برنامه زمانی پیمان را با در نظر گرفتن امکانات و تواناییهای پیمانکار ، درخواست کند . در این صورت ، پیمانکار با بررسی شرایط مورد نظر کارفرما و با استفاده از قیمت‌های پیمان ، سایر اسناد و مدارک لازم را تنظیم نموده ، پیشنهاد خود را مبنی بر اضافه مبلغ احتمالی و امکانات مورد درخواست ، به کارفرما تسلیم می کند .

۶۴-۲-۳ پس از توافق کارفرما و پیمانکار دایر بر کاهش مدت پیمان ، براساس بندهای ۶۴-۲-۱ و ۶۴-۲-۲ ، تاریخ جدید به عنوان تاریخ اتمام پیمان تعیین می شود. پیمانکار باید برنامه زمانی اجرای کارهای موضوع پیمان را ، به تناسب شرایط و تاریخ جدید اتمام پیمان ، مورد تجدید نظر قرار داده ، برای بررسی مهندس مشاور و تأیید او ، تسلیم کند . برنامه زمانی جدید پس از تصویب کارفرما ، به پیمانکار ابلاغ می شود ، و از آن پس ، سایر مفاد پیمان در مورد اتمام به هنگام کار ، بر مبنای تاریخ جدید ، نافذ خواهد بود . در صورت عدم تحقق کاهش مدت پیمان ، در پایان مدت توافق شده موضوع این بند ، اضافه مبلغ توافق شده پیمان به تناسب مدت کاهش نیافته ، کاهش می یابد و پیمانکار از این بابت مشمول خسارت تأخیر نمی شود .

ماده ۶۵ - تعلیق

۶۵-۱ کارفرما می تواند در طول مدت اجرای پیمان ، دستور تعلیق قسمتی از کار و یا تمام کار را در یک نوبت و حداکثر برای مدت ۹۰ روز ، صادر کند . در ابلاغیه کارفرما ، باید تاریخ شروع تعلیق ، مشخص شود . پیمانکار ، موظف است پس از دریافت دستور کارفرما ، اجرای آن قسمت از کار و یا کل کار را به حالت تعلیق درآورد . ظرف ۱۴ روز قبل از پایان این مدت ، پیمانکار موضوع را برای اتخاذ تصمیم نهایی ، به کارفرما منعکس می کند . هرگاه پس از ۱۴ روز از دریافت درخواست پیمانکار ، دستور شروع مجدد کار از سوی کارفرما به پیمانکار صادر نشود ، وی می تواند خاتمه پیمان را درخواست کند و یا قسمت متوقف شده کار را ، از موضوع پیمان حذف نماید ، که در این صورت ، اقدامهای متعاقب آن ، طبق ماده ۶۷ انجام می شود . مدت تعلیق می تواند با توافق دو طرف ، تمدید شود .

۶۵-۲ برنامه کار ، تعیین تکلیف کارهای نیمه تمام ، شرح وظایف ، کارهای لازم و حداقل ماشین آلات و نفرات مورد نیاز برای دوران تعلیق ، از سوی کارفرما به پیمانکار ابلاغ می شود و پیمانکار ، موظف به پیروی از آنهاست . از جمله ، پیمانکار موظف به حفاظت از تجهیزات و نگهداری از آنها در کارگاه یا هر جای دیگر است ، و نیز حراست از کارگاه و نگهداری از کارهای اجرا شده در شرایط ایمن ، با اوست . در مورد تجهیزات و مصالحی که هنگام ابلاغ تعلیق از سوی کارفرما ، در دست ساخت بوده اند ، پیمانکار با نظر کارفرما نسبت به تکمیل ساخت آنها اقدام می کند .

۶۵-۳ نحوه محاسبه هزینه های ناشی از نگهداری کارها در دوران تعلیق ، موضوع بند ۶۵-۲ ، و همچنین سایر هزینه های ناشی از تعلیق ، در شرایط خصوصی ، بیان می شود .

۴-۶۵ در مواردی که توقف کار ، ناشی از قصور پیمانکار در انجام کارها طبق مشخصات فنی و یا رعایت نکردن مقررات ایمنی و نیز شرایط نامناسب آب و هوایی باشد ، و یا در برنامه زمانی منضم به پیمان پیش‌بینی شده باشد ، مشمول تعلیق موضوع بندهای ۱-۶۵ تا ۳-۶۵ نمی شود .

ماده ۶۶ - تأخیر در اتمام به موقع کار

پیمانکار ، موظف به انجام کارها ، طبق برنامه زمانی منضم به پیمان و آخرین تجدید نظرهای آن است. هرگاه در تاریخ تعیین شده در برنامه زمانی منضم به پیمان و یا آخرین تجدید نظر آن ، انجام کار یا قسمتهای اصلی آن به پایان نرسیده باشد ، کارفرما به پیمانکار اخطار می‌کند که حداکثر در طول مدت ۱۴ روز ، کارها را به پایان برساند . پیمانکار ، در طول این مدت باید نسبت به اتمام عملیات اقدام کند ، و یا با ارسال اسناد و مدارک لازم ، تمدید مدت پیمان را طبق بند ۱-۶۴ ، درخواست نماید . در صورت عدم اتمام کار در طول مدت یاد شده ، یا عدم قبول دلایل وی از سوی کارفرما برای تمدید ، پیمانکار ملزم به پرداخت خسارت تأخیر در کار ، به میزان درج شده در شرایط خصوصی خواهد بود . حداکثر مبلغ خسارت نیز ، در بند ۴-۵ موافقتنامه درج شده است . تاریخ مبنای محاسبه تأخیرها ، آخرین تاریخ تغییر یافته طبق بند ۱-۶۴ یا ۲-۶۴ است. هرگاه تأخیر پیمانکار ، بیشتر از حدی باشد که کارفرما را محق به دریافت حداکثر خسارت مشخص شده در موافقتنامه بنماید ، کارفرما می تواند با اخطار قبلی ، طبق ماده ۶۸ ، پیمانکار را برکنار کند .

ماده ۶۷ - خاتمه پیمان به درخواست کارفرما

کارفرما می تواند ، بنا به مصلحت خود و بدون اعلام دلیل ، در هر مقطعی پیش از تکمیل کار ، پیمان را خاتمه دهد . در این صورت ، طی اطلاعیه ای ، مراتب را با مشخص کردن روز خاتمه پیمان ، به پیمانکار اعلام می‌کند . در این اطلاعیه ، تکلیف کارهایی که ناتمام ماندن آنها در شرایط روز صدور اطلاعیه موجب بروز خطر و یا زیان مسلمی است ، به طور روشن مشخص می شود .

پس از دریافت اطلاعیه یاد شده ، اقدامهای زیر انجام می شود :

۱-۶۷ پیمانکار ، از شروع هر نوع کار جدید ، غیر از تکمیل کارهای ناتمام که در اطلاعیه مشخص شده است ، خودداری می کند . همچنین ، اقدامهای حفاظتی را که از سوی کارفرما تعیین شده است ، برای کارهای انجام شده قبلی به اجرا در می آورد .

۲-۶۷ پیمانکار ، موظف است تمام پیمانهای خود را با فروشندگان و پیمانکاران دست دوم ، با رعایت ماده ۱-۶۷ متوقف سازد ، مگر آن دسته از پیمانهای وی را که کارفرما خواستار ادامه آنها از طریق انتقال پیمان ، به خود است . اسناد و مدارک مربوط به تدارک مصالح و تجهیزاتی را که در چارچوب برنامه زمانی موضوع بند ۳-۲-۱ ، در مرحله سفارش خرید به سازندگان یا فروشندگان و یا سایر مراحل خرید و حمل ، تا قبل از رسیدن به کارگاه هستند

، و همچنین ، سایر اسناد مربوط به تعهدات پیمانکار در برابر اشخاص ثالث و در ارتباط با پیمان ، باید همراه اسناد مثبت مالی تحویل کارفرما شود .

تمام مصالح و تجهیزات پروژه که تاکنون در محل ساختمان و نصب به کار نرفته ، اما به کارگاه حمل شده است ، براساس موازین پیمان و اسناد و مدارک پیوست آن ، به وسیله پیمانکار تقویم شده ، همراه اسناد و مدارک مثبت ، تسلیم کارفرما می گردد .

۳-۶۷ کارفرما ، آن قسمت از کارها را که ناتمام است ، طبق ماده ۶۲ تحویل قطعی گرفته و آن قسمت از کارها را که کاملاً پایان یافته است (و مراحل راه اندازی و آزمایشهای عملکردی آن با موفقیت انجام شده است) ، طبق ماده ۶۰ تحویل موقت می گیرد . هرگاه ، معایبی در مورد کارهای ناتمام مشاهده شود ، پیمانکار مکلف است به هزینه خود ، در مدت لازم که با توافق کارفرما تعیین میشود ، رفع عیب کند و سپس ، به نحو یاد شده تحویل قطعی دهد .

۴-۶۷ پیمانکار ، با هماهنگی کارفرما ، نسبت به برچیدن آن بخش از تأسیسات موقت در محل کارگاه که مورد نیاز کارفرما نیست ، اقدام کرده ، و بخشهای مورد نیاز کارفرما ، با توافق دو طرف تقویم شده و همراه با اسناد و مدارک مربوط ، تحویل کارفرما می گردد . همچنین ، پیمانکار موظف به پاکسازی کارگاه از نخاله ها ، مصالح مازاد و غیر قابل استفاده ، ماشین آلات و تجهیزات ساختمانی خود است .

۵-۶۷ پیمانکار ، موظف به تسویه حساب کامل با کارکنان خود در کارگاه و خاتمه کار آنان است .
۶-۶۷ پیمانکار ، موظف است تمام نقشه ها مشخصات فنی و تمام اسناد و مدارکی را که توسط وی ، فروشنندگان ، یا پیمانکاران دست دوم تهیه شده است . به کارفرما تحویل دهد .

۷-۶۷ پیمانکار ، صورت وضعیت کارهای انجام شده را تا تاریخ ابلاغ خاتمه پیمان ، تنظیم کرده و به مهندس مشاور تسلیم می کند . در این صورت وضعیت ، هزینه های تقویم شده در بندهای ۲-۶۷ و ۴-۶۷ ، نیز درج می شود.

به همراه این صورت وضعیت ، مدارک زیر به وسیله پیمانکار می شود :

— هرگونه بیمه نامه لازم برای مصون نگهداشتن کارفرما در برابر ادعاهای اشخاص ثالث ، از زمان تحویل موقت (برای بخشهای تحویل موقت شده) به بعد ، طبق شرایط خصوصی .
— مدارک دال بر حل و فصل هرگونه دعاوی ، از جمله ادعای مالکیت اشخاص ثالث ، در رابطه با کارهای موضوع پیمان ، پیمانکار ، به همراه این مدارک ، اقرارنامه ای را تنظیم و به کارفرما تسلیم می کند که طی آن ، هرگونه حق تصرف و یا داشتن بدهی را در رابطه با پرداخت حقوق و دستمزد کارکنان ، خرید دانش فنی ، مصالح و تجهیزات ، و سایر مطالباتی که ممکن است متوجه کارفرما شود . منتفی دانسته و نسبت به حل و فصل ادعاها و پرداخت بدهیهای خود ، پیمانکاران دست دوم و فروشنندگان ، توافقی لازم را با طرفهای ذینفع به عمل آورده است . و در این زمینه ، تضمینهای لازم را به کارفرما تسلیم خواهد کرد .

— اسناد مثبت ، مربوطه به هزینه های موضوع بندهای ۲-۶۷ و ۴-۶۷ .

۸-۶۷ در صورتی که صورت وضعیت و اسناد و مدارک تحویل شده از سوی پیمانکار ، موضوع بند ۷-۶۷ از نظر مهندس مشاور قابل قبول باشد ، ظرف مدت حداکثر یک ماه ، مراتب پذیرش

کفایت مدارک و قبولی صورت وضعیت برای بررسی، به پیمانکار اعلام می شود. در غیر این صورت، ضمن استرداد آن، دلایل عدم پذیرش صورت وضعیت، ظرف همان مهلت قبلی به پیمانکار اعلام می گردد، تا وی نسبت به تکمیل مدارک اقدام کند و مجدداً صورت وضعیت را تسلیم نماید. پس از دریافت صورت وضعیت قابل قبول مهندس مشاور، صورت وضعیت ظرف مدت ۱۵ روز به وسیله مهندس مشاور و ۱۵ روز دیگر به وسیله کارفرما بررسی، و مبلغ آن پس از کسر کسور مربوط به پیمانکار پرداخت می گردد.

۹-۶۷ با تأیید مبلغ صورت وضعیت قطعی از سوی دو طرف، پیمانکار از هرگونه ادعایی علیه کارفرما در ارتباط با پیمان صرفنظر می کند، مگر در مورد ادعاهایی که قبل از ابلاغ خاتمه پیمان مطرح کرده باشد، اما حل و فصل آن از سوی دو طرف، به زمانهای بعد موکول شده باشد. هرگاه کارفرما در مدت ۱۵ روز از تاریخ تأیید صورت وضعیت، طلب پیمانکار را پرداخت نکند، طبق بند ۵۳-۸، خسارت تأخیر پرداخت به پیمانکار تعلق می گیرد.

۶۷-۱۰ ضمانتنامه انجام تعهدات و مبالغ تضمین حسن انجام کار، به تناسب بخشهای تحویل موقت و قطعی شده کار، براساس ماده ۱۴، آزاد و مسترد می شود.

ماده ۶۸ - برکناری پیمانکار

۶۸-۱ وقوع هر یک از شرایط زیر، می تواند باعث برکناری پیمانکار از تمام یا قسمتی از کارهای موضوع پیمان شود، بدون آنکه از سایر اختیارات و حقوق کارفرما بکاهد.

۶۸-۱-۱ قصور مستمر پیمانکار در اجرای کارهای موضوع پیمان، طبق اسناد و مشخصات فنی پیمان و بدون آنکه محدود به آنها باشد، شامل موارد زیر خواهد بود:

— قصور در انجام دادن به موقع کارهای عملیات ساختمان و نصب و تأمین عوامل مورد نیاز، به تناسب بخشهای مختلف کار.

— قصور در تأمین به موقع مصالح و تجهیزات، از نظر کمی و کیفی.

— تأخیر در شروع و اتمام قسمتهای مختلف کار و عقب ماندن از برنامه زمانی کارها، با توجه به ماده ۶۶.

— توقف تمام یا قسمتی از کار، بدون دلیل موجه یا به علت توقیف اموال پیمانکار از سوی محاکم قضایی.

۶۸-۱-۲ عدول بارز، یا نادیده انگاشتن برخی از مفاد پیمان.

۶۸-۱-۳ ورشکستگی یا انحلال شرکت پیمانکار که موجب توقف و یا کندی پیشرفت کار شود.

۶۸-۱-۴ واگذاری پیمان از سوی پیمانکار، به اشخاص ثالث.

۶۸-۱-۵ تأخیر مستمر در پرداخت دستمزد کارکنان از سوی پیمانکار، با توجه به بند ۲۷-۶.

۶۸-۲ در صورتی که به علت هر یک از عوامل یاد شده، کارفرما در نظر داشته باشد پیمانکار را از تمام یا بخشی از کار برکنار کند، مراتب را با درج مواردی که به آنها استناد نموده است، به پیمانکار ابلاغ می کند.

پیمانکار ، مکلف است ظرف مدت هفت روز از تاریخ دریافت ابلاغ کارفرما ، در صورتی که دلالی حاکی از عدم انطباق نظر کارفرما با موارد اعلام شده داشته باشد ، مراتب را به اطلاع کارفرما برساند . اگر ظرف مهلت مقرر پاسخی از سوی پیمانکار نرسد ، یا کارفرما دلایل اقامه شده را مردود بداند ، کارفرما برحسب مورد ، برکناری پیمانکار را از تمام یا بخشی از کار به وی ابلاغ می کند و بدون نیاز به انجام دادن تشریفات قضایی ، به ترتیب مفاد این ماده ، عمل می نماید .

۶۸-۲-۱ کارفرما ، کارهای انجام شده ، کارگاهها ، تأسیسات و ساختمانهای موقت ، مصالح و تجهیزات موجود در انبارهای کارگاه یا محلهای دیگر ، ماشین آلات ساختمانی پیمانکار و هر نوع تدارکات موجود در کارگاه را ، در اختیار می گیرد .

پیمانکار ، با هماهنگی کارفرما ، نسبت به برچیدن آن بخش از تأسیسات موقت در محل کارگاه ، که مورد نیاز کارفرما نیست ، اقدام می کند و بخشهای مورد نیاز کارفرما ، با توافق دو طرف تقویم شده و همراه با اسناد و مدارک مربوط ، تحویل کارفرما می گردد . همچنین ، پیمانکار موظف به پاکسازی کارگاه از نخاله ها ، مصالح مازاد و غیر قابل استفاده و تجهیزات ساختمانی خود است . ماشین آلات ساختمانی پیمانکار ، که برای ادامه کارها توسط کارفرما مورد نیاز باشند ، تا پایان کار در کارگاه باقی می ماند .

۶۸-۲-۲ با اطلاع قبلی کارفرما ، پیمانکار حداکثر ظرف هفت روز ، برای صورت برداری از کارهای انجام شده قبلی و سایر تجهیزات و تأسیسات یاد شده در بند ۶۸-۲-۱ ، با اتفاق کارفرما در محل حضور می یابد . در صورت عدم حضور پیمانکار در موعد مقرر . کارفرما به منظور تأمین دلیل ، با حضور نماینده دادگاه محل ، مستقیماً نسبت به صورت برداریها ، اقدام می نماید .

۶۸-۲-۳ پیمانکار ، موظف است تمام پیمانهای خود را با فروشندگان و پیمانکاران دست دوم ، که کارفرما خواستار ادامه آنها نیست ، با رعایت مفاد بندهای قبل ، متوقف سازد ، همچنین ، اسناد و مدارک مربوط به تدارک تجهیزات و مصالحی را که در چارچوب برنامه زمانی طبق بند ۶۸-۲-۳ ، در مرحله سفارش خرید به فروشندگان و یا سایر مراحل خرید و حمل تا قبل از رسیدن به کارگاه ، هستند را به کارفرما منتقل کند . همچنین ، باید سایر اسناد مربوط به تعهدات خود را در برابر اشخاص ثالث و در رابطه با پیمان ، همراه اسناد مثبت مالی ، تحویل کارفرما دهد .

۶۸-۲-۴ پیمانکار ، موظف است تمام نقشه ها ، مشخصات فنی و اسناد و مدارکی را که توسط وی ، فروشندگان و پیمانکاران دست دوم تهیه شده اند ، به کارفرما تحویل دهد .

۶۸-۲-۵ پس از انجام صورت برداریها ، مبالغ زیر محاسبه می شود :

- بهای کارهای انجام شده طبق پیمان ، تا زمان برکناری پیمانکار .
- بهای تجهیزات و مصالح موجود در کارگاه ، که طبق مشخصات فنی پیمان تأمین شده اند .

— هزینه تأدیه شده از سوی پیمانکار ، برای آن بخش از تجهیزات و مصالحی که پیمانکار در چارچوب برنامه زمانی تهیه شده طبق بند ۳-۲-۱ ، در مرحله سفارش خرید به سازندگان ، فروشندگان ، یا سایر مراحل خرید و حمل تا قبل از رسیدن به کارگاه هستند ، و اسناد آنها تحویل کارفرما شده است .

— هزینه احداث تأسیسات و کارگاههای موقت پیمانکار ، در صورتی که بخشی از آن در محاسبه هزینه مستقیم کارها ، به شرح یاد شده ، منظور نشده و مورد نیاز کارفرما برای ادامه کارها باشد .

۶۸-۲-۶ صورت وضعیت قطعی کارهای انجام شده تا زمان برکناری پیمانکار ، تهیه شده و مابه‌التفاوت آن با پرداختهای قبلی به پیمانکار ، مشخص می شود . در صورتی که این مابه‌التفاوت مثبت باشد ، رقم مابه‌التفاوت به حساب طلب پیمانکار منظور می شود ، و در صورت منفی بودن آن ، رقم مابه‌التفاوت به حساب بدهی وی منظور می گردد . ضمانتنامه انجام تعهدات ، تا تاریخی که کارفرما تعیین می کند ، به وسیله پیمانکار تمدید شده و مبالغ تضمین حسن انجام کار یا ضمانتنامه معادل آن با توجه به ماده ۱۲ ، نزد کارفرما باقی می ماند.

۶۸-۲-۷ کارفرما ، از طریق ارجاع کار به سایر پیمانکاران و یا سایر روشهای متعارف ، نسبت به تکمیل کار اقدام و هزینه های اتمام کار را با در نظر گرفتن هزینه های بالاسری خود ، ثبت می کند .

هرگاه مجموع هزینه انجام شده به وسیله کارفرما ، برای تکمیل کار و رقم صورت وضعیت قطعی ، از رقم پیمان کمتر باشد ، تفاوت آن به پیمانکار پرداخت می شود و با رعایت ماده ۱۴ ، تضمین حسن انجام کار و ضمانتنامه انجام تعهدات پیمانکار ، آزاد می گردد . در این حالت ، ماشین آلات ساختمانی ، مصالح اضافی و تأسیسات موقت تحویل پیمانکار می شود .

هرگاه مجموع هزینه انجام شده به وسیله کارفرما برای اتمام کار ، و رقم صورت وضعیت قطعی ، از مبلغ پیمان بیشتر باشد ، کسری مبلغ مورد نیاز برای اتمام کار ، از محل مطالبات پیمانکار و از جمله ضمانتنامه انجام تعهدات و تضمینهای حسن انجام کار وی ، تأمین می شود . در صورتی که مطالبات و تضمینهای پیمانکار برای این منظور کافی نباشد ، و یا مانده حساب پیمانکار در صورت وضعیت قطعی منفی باشد ، پیمانکار باید مابه‌التفاوت مربوط را به کارفرما تأدیه نماید . در صورت استنکاف پیمانکار از پرداخت بدهی خود ، کارفرما طلب خود را با رعایت قوانین جاری کشور ، از سایر داراییهای پیمانکار وصول می کند .

ماده ۶۹ - خاتمه پیمان به درخواست پیمانکار

۶۹-۱ پیمانکار ، در موارد زیر می تواند درخواست خاتمه پیمان را از کارفرما بنماید :
۶۹-۱-۱ تأخیر در پرداخت پیش پرداخت و یا صورت وضعیتهای تأیید شده از سوی کارفرما ، به مدت ۹۰ روز از زمان پیش بینی شده در پیمان .

۶۹-۱-۲ تأخیر در تحویل زمین موضوع ماده ۴۰ ، به مدت ۹۰ روز از زمان پیش بینی شده در پیمان ، و یا تأخیر در تحویل قسمتی از زمین که باعث توقف اجرای بیش از ۲۵ درصد مبلغ پیمان شود .

۶۹-۱-۳ تأخیر در انجام کار ، و تأمین تسهیلات ، مصالح و تجهیزات در تعهد کارفرما ، موضوع مواد ۴۶ و ۴۷ ، به نحوی که در اثر این تأخیرها به مدت ۹۰ روز متوالی ، امکان انجام حداقل ۲۵ درصد از میزان کار پیش بینی شده برای این ماهها ، با رعایت مفاد ماده ۴۷ ، برای پیمانکار فراهم نشود.

۶۹-۱-۴ افزایش یا کاهش مبلغ پیمان به میزان بیش از ۲۵ درصد مبلغ اولیه پیمان ، طبق قسمت آخر ماده ۴۹-۳ .

۶۹-۲ پس از دریافت درخواست پیمانکار ، کارفرما در طول پانزده روز ، پیمانکار را برای مذاکره و توافق در مورد ادامه کار ، دعوت می کند . در صورتی که ۱۴ روز پس از دعوت کارفرما و تشکیل اولین جلسه مذاکره ، دو طرف در مورد ادامه کار به توافق نرسند ، به پیمان خاتمه داده می شود و اقدامهای پس از آن ، براساس ماده ۶۷ به اجرا گذاشته می شود .

۶۹-۳ تأخیر در تحویل باقیمانده اسناد و مدارک فنی موضوع ماده ۴۱ ، طبق برنامه زمانی .

ماده ۷۰ - خاتمه پیمان به علت وقوع حوادث قهری

در صورت وقوع حوادث قهری موضوع ماده ۷۳ ، و ادامه آن به مدت بیش از ۱۸۰ روز ، پیمان خاتمه یافته و اقدامهای پس از آن ، براساس ماده ۶۷ اجرا می شود .

خطرات و زیانهای احتمالی و مسئولیت دو طرف پیمان

ماده ۷۱ - مسئولیتهای کارفرما ، در پذیرش ضرر و زیان (RISKS)

مسئولیتهای کارفرما در پذیرش ضرر و زیان به شرح زیر است :

۱-۷۱ وقوع شرایط قهری (FORCE MAJOUR) ، به شرح ماده ۷۳ .

۲-۷۱ بهره برداری و تصرف تمام یا قسمتی از کارها به وسیله کارفرما ، یا اشخاص ثالث ، و بروز خطراتی که ناشی از قصور پیمانکار نباشد .

۳-۷۱ وجود اشتباه در نقشه ها ، مدارک فنی و یا تأخیر در تحویل آنها .

۴-۷۱ بروز زیانهای ناشی از اجرای بخشهایی از کار ، به وسیله کارفرما .

۵-۷۱ عدم اجرای تعهدات قراردادی به وسیله کارفرما ، یا هر یک از عوامل منتسب به وی .

۶-۷۱ تغییر در قوانین و مقررات داخلی ، که به نحو بارزی منجر به افزایش هزینه ، یا زمان اجرای کار شود .

ماده ۷۲ - مسئولیتهای پیمانکار ، در پذیرش ضرر و زیان

مسئولیتهای پیمانکار در پذیرش خطرات و ضرر و زیان ، شامل تمام مسئولیتهای درج شده در پیمان و پذیرش انواع خطرات و ضرر و زیانهاست ، بجز آنچه که به عنوان مسئولیتهای کارفرما ، در ماده ۷۱ مشخص شده است . موارد زیر ، در زمره خطرات پذیرفته شده از سوی پیمانکار هستند :

۱-۷۲ پیمانکار ، مسئول مراقبت از تمام و یا هر بخش از کار ، از تاریخ شروع کار تا تاریخ تحویل موقت ، یا تاریخ خاتمه پیمان ، موضوع ماده ۶۷ است . مسئولیت پیمانکار ، از این تاریخ به بعد محدود به مسئولیت رفع نقص در دوره مسئولیت رفع نقص، موضوع ماده ۶۱ است .

۲-۷۲ جبران خسارت به اشخاص ثالث ، و پاسخگویی به ادعاها : مسئولیت جبران هرگونه خسارت وارده به اشخاص ثالث ، و یا ادعاهای آنها ، در موارد مرتبط با موضوع پیمان ، به عهده پیمانکار است و وی موظف به پاسخگویی و جبران خسارتها و مصون نگهداشتن کارفرما از این گونه ادعاها و خسارتهاست .

۳-۷۲ با وجود انتقال مالکیت مصالح و تجهیزات به کارفرما از زمان بسته‌بندی و یا بارگیری ، مسئولیت مراقبت از تمام تجهیزات و مصالح طبق بند ۱-۷۲ ، به عهده پیمانکار است .

ماده ۷۳ - وقوع حوادث قهری

۱-۷۳ حوادث قهری به معنی بروز هر گونه شرایطی خارج از اختیار کارفرما و پیمانکار ، به رغم پیش‌بینی تمهیدات لازم و معقول توسط دو طرف است ، که ادامه کار را غیر ممکن کند .

حوادث قهری از جمله ، شامل موارد زیر است ، بی آنکه محدود به آنها باشد :

۱-۷۳-۱ جنگ ، اعم از اعلام شده یا نشده ، یا اشغال به وسیله بیگانگان .

۲-۷۳-۱ شورش ، انقلاب . یا کودتای نظامی ، یا جنگ داخلی .

۳-۷۳-۱ تشعشعات هسته‌ای ، یا نشت سایر مواد رادیواکتیو و سمی .

۷۳-۱-۴ اعتصابه‌های عمومی کارگری، به استثنای مواردی که تنها محدود به کارکنان پیمانکار باشد.

۷۳-۱-۵ شیوع بیماری‌های واگیردار.

۷۳-۱-۶ زلزله، سیل و طغیانهای غیرعادی (با توجه به آمارهای موجود و به رغم پیش‌بینی تمهیدات لازم، به تناسب اطلاعات موجود از سوی پیمانکار)، آتش‌سوزی‌های دامنه‌دار و غیرقابل کنترل.

۷۳-۲ عدم انجام تعهدات قراردادی توسط هریک از دو طرف به علت بروز شرایط قهری، به منزله قصور یا نقض پیمان تلقی نمی‌شود. همچنین، هیچ یک از دو طرف، مسئول خسارتهایی که طرف دیگر در نتیجه عدم اجرا و یا تأخیر در اجرای تعهدات خود ناشی از شرایط قهری، دیده است، نخواهد بود.

۷۳-۳ هرگاه به نظر هر یک از دو طرف پیمان، شرایط قهری پیش آمده باشد، که باعث وقفه و عدم امکان اجرای تعهدات قراردادی از سوی وی شود، بی‌درنگ مراتب را به طرف دیگر اطلاع می‌دهد.

۷۳-۴ پیمانکار، موظف است حداکثر کوشش خود را برای اتمام کارهایی که در شرایط قهری رها کردن آنها منجر به زیان جدی به آنها می‌شود، و همچنین بخشهایی از کار را که در شرایط قهری قرار ندارد، به کار بندد و سایر اقدامهای لازم را برای انتقال مصالح، کالاها و تجهیزات نصب نشده و ماشین‌آلات ساختمانی به محل‌های مطمئن و ایمن، معمول دارد. کارفرما نیز، باید تمام امکانات موجود خود را در حد متعارف برای تسریع در این امر، در اختیار پیمانکار قرار دهد.

در صورتی که پیمانکار در اجرای مفاد این کارها متحمل هزینه‌های اضافی شود، هزینه‌های مربوط، پس از تأیید کارفرما، پرداخت می‌شود.

۷۳-۵ در مورد خسارتهای وارده به کارها و اموال در نتیجه بروز شرایط قهری، به ترتیب زیر عمل می‌شود:

۷۳-۵-۱ هرگاه خسارت وارده به کارهای موضوع پیمان، مشمول بیمه موضوع ماده ۱۵ باشد، جبران خسارتهای وارده به کارفرما و همچنین هزینه کارهای انجام شده به وسیله پیمانکار، که بهای آنها پرداخت نشده است، از محل بیمه تأمین می‌شود.

۷۳-۵-۲ هرگاه خسارت وارده به کارهای موضوع پیمان، مشمول بیمه نبوده و یا میزان آن برای جبران خسارت وارده کافی نباشد، جبران خسارت به عهده کارفرماست، مشروط بر آنکه پیمانکار تعهدات خود را در مورد تهیه بیمه‌نامه‌ها، به ترتیب درج شده در مواد ۱۵ و ۱۶، انجام داده باشد.

۷۳-۶ جبران خسارت وارده به ماشین‌آلات و ابزار پیمانکار، به عهده پیمانکار است.

۷۳-۷ پس از رفع شرایط قهری، پیمانکار مکلف است با ابلاغ کارفرما، اجرای کارها را بلافاصله آغاز کند. در این صورت، تمدید مناسبی از سوی پیمانکار پیشنهاد میشود، که پس از بررسی و تصویب کارفرما، به پیمانکار ابلاغ می‌شود. هرگاه شرایط قهری بیش از ۱۸۰ روز

ادامه یابد ، در آن صورت ، به پیمان خاتمه داده شده و اقدامهای پس از آن ، طبق ماده ۶۷ انجام میشود .

ماده ۷۴ - حد مسئولیت مالی پیمانکار

۱-۷۴ حداکثر مسئولیت پیمانکار در برابر کارفرما (MAXIMUM LIABILITY) و دوره‌ی

آن طبق مبلغ و مدت تعیین شده در شرایط خصوصی است .

۲-۷۴ به غیر از آنچه به عنوان خسارت تأخیر در اتمام به موقع کار ، موضوع ماده ۶۶ آمده است .

هیچ یک از دو طرف پیمان در برابر طرف دیگر ، در مورد خسارتهای غیرمستقیم از قبیل

عدم‌النفع ، عدم استفاده و بهره‌برداری ، عدم انعقاد پیمانهای جدید و مانند اینها که ممکن

است متحمل شود ، مسئول نیست .

حل اختلاف ، اقامتگاه قانونی ، قانون حاکم

ماده ۷۵ – حل اختلاف

دوطرف ، باید نهایت کوشش خود را برای حل اختلاف بین خود در رابطه با این پیمان ، بطور دوستانه به کار برند .

هرگونه اختلاف ناشی از این پیمان را که نتوان به صورت دوستانه بین دو طرف حل و فصل کرد ، به هیأتی متشکل از نماینده وزیر یا بالاترین مقام کشوری سازمان کارفرما (در مورد کارفرماهایی که تابع هیچ یک از وزارتخانه ها نیستند) و نمایندگان دو طرف پیمان ، ارجاع می شود . در صورتی که نسبت به مورد اختلاف توافق حاصل نشود ، موضوع باید در دادگاههای صالحه ایران ، حل و فصل گردد .

ماده ۷۶ – اقامتگاه قانونی

اقامتگاه قانونی کارفرما و پیمانکار ، همان است که در موافقتنامه نوشته شده است . در صورتی که یکی از دو طرف ، محل قانونی خود را تغییر دهد ، باید نشانی جدید خود را دست کم ۱۵ روز پیش از تاریخ تغییر ، به طرف دیگر اطلاع دهد . تا وقتی که نشانی جدید به طرف دیگر اعلام نشده است ، مکاتبات به نشانی قبلی ارسال میشود و دریافت شده تلقی می گردد .

ماده ۷۷ – قوانین و مقررات حاکم بر پیمان

قوانین و مقررات حاکم بر این پیمان ، تنها قوانین و مقررات کشور جمهوری اسلامی ایران است .

نماینده پیمانکار
نام و نام خانوادگی
امضا
مهر

نماینده کارفرما
نام و نام خانوادگی
امضا